

343.27
B1-7

Orientering fra Miljøstyrelsen

Nr. 4 1993

Miljøstraffesager VII

Miljøministeriet **Miljøstyrelsen**

Orientering fra Miljøstyrelsen
Nr. 4 1993

Miljøstraffesager VII

MILJØSTYRELSEN
BIBLIOTEKET
Strandgade 29
1401 København K

Miljøministeriet **Miljøstyrelsen**

Indholdsfortegnelse

Forord 5

1. **Vejledning om håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven 7**
  2. **Vandforsyningslovens § 62, påbud og håndhævelse 9**
  3. **Ulovlig kabelafbrænding 13**
  4. **Bødestatistik 1991 15**
  5. **Afgørelser vedr. Miljøbeskyttelsesloven mv., afgjort i perioden 1. oktober 1991 -1. oktober 1992. 16**
  6. **Afgørelser vedr. Lov om kemiske Stoffer og Produkter, afsagt i perioden 1. oktober 1991-1. oktober 1992. 60**
  7. **Index til refererede afgørelser i Miljøstraffesager I - VII 63**
  8. **Paragrafnøgle 69**
- Registreringsblad 72**

Forord

Formålet med Miljøstraffesager VII er at give et overblik over det seneste års udvikling på miljøstraffesagsområdet. Publikationen er en opfølgning af de tidligere udsendte Miljøstraffesager I-VI (Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 3/87, 7/87, 2/89, 2/91 og 2/92).

Miljøstraffesagshæfterne har 2 primære målgrupper: dels det personale i kommuner og amter, der beskæftiger sig med miljøstraffesager, dels det personale hos politi og anklagemyndighed, der skal efterforske og procedere miljøstraffesager.

1. afsnit orienterer om Miljøstyrelsens Vejledning om håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven, som er udsendt i december 1992.

2. afsnit behandler spørgsmål om visse påbud efter Vandforsyningsloven og håndhævelse heraf.

3. afsnit redegør for de særlige problemer i sagerne om ulovlig kabelafbrænding, se også Miljøstraffesager V.

4. afsnit er bødestatistik for 1991 og en foreløbig opgørelse af statistikken for 1992.

I 5. og 6. afsnit refereres de væsentligste domme og bødeforelæg, afgjort i perioden 1. oktober 1991 til 1. oktober 1992. Afgørelserne vedrører hovedsagelig Miljøbeskyttelsesloven, samt Lov om Kemiske Stoffer og Produkter. Der er ikke afsagt nogen højesteretsdomme men en række landsretsdomme. Alle landsretsdomme og de vigtigste byretsdomme er refereret. Ved hvert domsreferat er medtaget rettens journalnummer, hvilket skulle gøre det nemmere for interesserede at rekvirere dommen hos domstolene.

Herefter findes et index for Miljøstraffesager I-VII. Endelig findes en paragrafnøgle.

1. Vejledning om håndhævelse af Miljøloven

Ny Miljølov

Den nye Miljøbeskyttelseslov, lov nr. 358 af 6. juni 1991, trådte i kraft den 1. januar 1992. I forbindelse med lovforslagets behandling i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg lovede Miljøministeren, at Miljøstyrelsen ville udsende en håndhævelsesvejledning som bistand til amternes og kommunernes tilsynsarbejde.

Vejledning nr. 12/92

Vejledningen, nr. 12 i 1992, er udsendt i december 1992, og erstatte Miljøministeriets cirkulære af 10. maj 1985 om håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven.

Vejledningen viderefører cirkulærets linie i håndhævelsen, men der er desuden indarbejdet praktiske erfaringer fra praksis, ligesom vejledningen er tilpasset den nye lov. Den er søgt udformet til brug for tilsynsmyndigheden i den konkrete sagsbehandling, og indeholder praktiske anvisninger til brug i en række sager.

Håndhævelsesmidler formalia mv.

Hovedsigtet med vejledningen er at give en fyldestgørende redegørelse for de i praksis anvendte håndhævelsesmidler, herunder valget af det rette indgreb, korrekt brug af lovhjemmel samt krav til formalia.

- Vejledningen uddyber med praktiske anvisninger reglerne om
- administrativ håndhævelse, herunder krav til påbud, indskærpelse og selvhjælpshandlinger,
  - politianmeldelse, herunder udformning af anmeldelsen og samarbejdet mellem myndighederne i forbindelse med efterforskningen, og
  - civilretlig håndhævelse, herunder fagedforbud.

Rigsadvokatens meddelelse

Vejledningen er i afsnittet om behandlingen af miljøstraffesager parallel til Rigsadvokatens meddelelse nr. 4/1991 til politi og anklagemyndighed om behandlingen af miljøstraffesager. I Rigsadvokatens meddelelse anbefales det, at miljømyndigheder og politi/anklagemyndighed i vidt omfang samarbejder, dels i forbindelse med efterforskningen i konkrete sager, dels generelt vedrørende håndhævelse af miljølovgivningen. Vejledningen indeholder også tilsvarende anbefalinger.

Lovliggørelsespåbud/ indskærpelse

Vejledningen følger i hovedsagen den administrative praksis i håndhævelsen, som er udviklet de senere år. Det er imidlertid væsentligt særligt at nævne den ændrede praksis om *lovliggørelsespåbud/indskærpelse*. Det har i en årrække været praksis, at til-

synsmyndigheden meddelte et løvliggørelsespåbud, når den konstaterede et ulovligt forhold, som skulle bringes til ophør. Da der var tale om en konstaterende afgørelse, som alene indskærpede allerede gældende regler og vilkår, og derfor ikke er omfattet af reglerne om forvarsling mv., som er gældende for meddelelse af påbud. Justitsministeriet fandt imidlertid, at loven ikke indeholdt undtagelser fra kravene til formalia til nogen form for påbud. Resultatet er blevet, at Miljøstyrelsen i vejledningen anbefaler, at tilsynsmyndigheden normalt anvender *indskærpelesformen*, når der konstateres et ulovligt forhold, se nærmere herom i vejledningen, side 12 f.

Selvhjælpshandling

Endelig belyser vejledningen, hvornår og i hvilke situationer tilsynsmyndigheden kan og bør skride til selvhjælpshandling, og den anviser de formalia, som tilsynsmyndigheden skal iagttage ved iværksættelse af en selvhjælpshandling.

Dokumentation

Endvidere gennemgås kravene til tilsynsmyndighedens dokumentation, og der gives forslag til, hvordan dokumentationen sikres. Det er således væsentligt, at tilsynsmyndigheden gør sig klart, hvilke krav der stilles til dokumentation, når en sag ønskes afgjort som straffesag. Det er ligeledes væsentligt at være opmærksom på de muligheder, som tilsynsmyndighederne i modsætning til politi/anklagemyndighed efter loven har til at oplyse en sag, og vurdere om regler er overholdt, se vejledningen side 19 f. Det gennemgås detaljeret, hvordan en politianmeldelse bør udformes.

2. Vandforsyningsloven. Påbud efter § 62 mv.

2.1. Vfl. § 62

Problemet

Miljøstyrelsen har fået en række henvendelser fra kommuner, som har haft problemer med håndhævelse af påbud meddelt efter vandforsyningslovens § 62. Retten har i et par sager frifundet adressaterne for at efterkomme disse påbud, som efter rettens opfattelse savnede hjemmel.

§ 62

§ 62 lyder: »Opfylder vandet i et vandforsyningssystem ikke de kvalitetskrav, som er fastsat, kan kommunalbestyrelsen give påbud om, at anlæggets drift skal ophøre midlertidigt eller for bestandigt, eller om andre forholdsregler, herunder at forbrugerne skal træffe sikkerhedsforanstaltninger. Tilsvarende gælder, hvis der efter kommunalbestyrelsens skøn er nærliggende fare for, at vandet i et vandforsyningsanlæg kan blive sundhedsfarligt.« Stk. 2 indeholder en pligt for kommunen til at meddele påbud, hvis vandet er sundhedsfarligt.

I alle sagerne er påbud meddelt efter § 62 på baggrund af undersøgelser, der har vist, at vandkvaliteten ikke levede op til kravene i Bekendtgørelse (nr. 515 af 29. august 1988) om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

Sagerne

I en sag, hvor kommunen havde påbudt brønden tilkastet, frifandt retten i Holbæk brøndejereren under henvisning til, at hjemmelen hertil findes i vfl. § 36. Der var endvidere ikke sket forvarsling efter proceduren i § 74.

Retten i Faaborg frifandt en brøndejer for at efterkomme et påbud om at fremlægge en plan - til godkendelse - til forbedringer af ejendommens brønd eller at etablere en ny vandboring eller anden løsning. Retten fandt, at påbud må antages at skulle angå bestemte fysiske indgreb. Den nærmere karakter af disse ville kunne fastsættes efter iagttagelse af høringsprocedure efter § 74. Dvs. der fandtes ikke hjemmel for påbudet, og der var ikke sket forvarsling.

Den seneste dom er afsagt af retten i Nykøbing Sjælland og angår et påbud om inden en frist at få bragt forholdene i og omkring indvindingen i orden, så kvalitetskravene kan overholdes. Forud for påbudet havde der været en del kontakt mellem kommunen og indvindingens ejer. Det fremgår af dommen, at påbudet pålægger tiltalte en pligt til at foretage en handling, så drikkevandet kan opfylde kvalitetskravene, at forureningskilden er ukendt, og at påbudet ikke angiver, hvilke foranstaltninger

tiltalte skal iværksætte. Under disse omstændigheder fandtes tiltalte ikke at kunne pålægges straf eller tvangsbøder ved ikke at have gjort forsøg på at efterkomme påbudet. Retten fandt det endvidere ikke godtgjort, at det kontradiktoriske princip i § 74 var iagttaget. Endelig henvises til spørgsmål om udvalgets bemyndigelse, hvilket ikke kommenteres her.

Anke

Miljøstyrelsen har i et par af sagerne overvejet at indstille, at dommene blev anket til landsretten, men flere af dem led af formelle fejl. Styrelsen har dog indstillet, at dommen fra Nykøbing Sjælland ankes, for at rækkevidden af bestemmelsen prøves, og idet styrelsen ikke er enig i dommen vedr. forvarsling.

Det har således voldt kommunerne en del vanskeligheder, med vfl. § 62 at påbyde vandkvaliteten i brøndene lovliggjort. Forsvarerne har i de nævnte sager ikke haft vanskeligt ved at få klienterne frifundet, fordi sagerne bl.a falder på formalia.

Meddelelse af påbud

Formaliafejl kan undgås, og det er ærgerligt, når en ellers miljø-mæssigt fornuftig og rigtig afgørelse ikke kan håndhæves. I de ovennævnte domme var manglende forvarsling medvirkende til dommenes udfald. Det er derfor væsentligt at være opmærksom på reglen i vfl. § 74 om forvarsling.

Formalia

Påbuds indhold

Om selve påbudenes indhold finder Miljøstyrelsen imidlertid fortsat, at vfl. § 62 giver en kommunalbestyrelse mulighed for at meddele påbud om, at der tilvejebringes en tilfredsstillende vandforsyning, dvs. at vandkvaliteten hos forbrugeren inden en vis frist skal overholde de gældende kvalitetskrav. Kommunalbestyrelsen kan derimod ikke foreskrive bestemte løsninger, og spørgsmålet om, hvorledes kvalitetsforbedringen skal opnås, afgøres af ejeren af vandforsyningsanlægget. Der kan eksempelvis være tale om renovering af anlægget, eller hvis det ikke skønnes muligt, etablering af en ny vandforsyningsboring eller tilslutning til almen vandforsyning. Medmindre forbrugeren vælger at tilslutte sig vandværk, kan opfyldelse af påbudet dokumenteres gennem en ny analyse-attest.

Hvis der er umiddelbar mulighed for tilslutning til vandværk, kan sammen med påbudet vejledende oplyses følgende:

»Kommunen skal dog bemærke, at tilslutning til et vandværk i en situation som denne, hvor Deres ejendom ligger relativt tæt på vandværkets ledningsnet, må betragtes som den bedste og mest sikre løsning af ejendommens vandforsyningsproblem. Tilslutning koster...«

Vejledning 3/1990

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 3 fra 1990 om Vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg er nærmere beskrevet, hvilke foranstaltninger kommunalbestyrelsen skal bringe i anvendelse,

når der konstateres overskridelser af de fastsatte kvalitetskrav, jf. side 13 ff.

Det er væsentligt at fremhæve, at bestemmelsen i § 62 er fakultativ, dvs kommunen kan f.eks. bestemme, at der ikke skal gribes ind men afventes analyser på et senere tidspunkt. Det er endvidere beskrevet, hvilke skridt kommunalbestyrelsen kan tage, når analyser har vist overskridelser, f.eks. krav om nye analyser, om bedre vandkvalitet, forbud, visse restriktioner mv.

Konklusion

Miljøstyrelsen finder derfor, at der er hjemmel i vfl § 62 til at påbyde, at vandkvaliteten bringes i overensstemmelse med fastsatte krav, evt. at der midlertidigt skal iagttages visse restriktioner. Det kan være hensigtsmæssigt at foreslå en eller flere mulige vejledende løsninger. Der er ikke hjemmel i § 62 til at påbyde tilslutning til vandværk. Hjemmelen hertil findes i vfl. § 29, ligesom krav om tilkastning findes i § 36.

2.2. Indsendelse af vandanalyser.

Problem

Efter bekendtgørelsen om vandkvalitet og tilsyn med vandindvindingsanlæg skal alle i § 7 (drikkevandskvalitet) nævnte anlæg foretage regelmæssig analyse af vandet til brug for det offentlige tilsyn.

Meddelelsen til anlæggets ejer om at foretage analysen er ikke en afgørelse, der kan påklages, i modsætning til afgørelsen om kontrolhyppigheden efter § 25, stk. 3.

Efter bekendtgørelsens § 33 er det strafbart ikke at lade foretage de regelmæssige undersøgelser. Det er derimod ikke strafbart ikke at indsende analysen til kommunen. Efter bekendtgørelsens § 29 er det laboratoriet, der foretager analysen, der skal indsende attesten.

Politianmeldelse

Når ejere af vandindvindingsanlæg har fået meddelelse om, hvornår den regelmæssige analyse skal foretages, skal laboratoriet fremsende resultatet heraf til kommunen. Modtager kommunen ikke materialet, er formodningen for, at ejeren ikke har bestilt en analyse.

I denne situation vil Miljøstyrelsen anbefale, at kommunen forvarslor og herefter udtager prøven som en selvhjælpshandling, jfr. vandforsyningslovens § 65, stk. 4, på den ansvarliges regning.

Hvis denne fremgangsmåde ikke er egnet i den foreliggende sag, kan følgende fremgangsmåde anvendes:

- a. Der indgives en politianmeldelse for overtrædelse af bekendtgørelsens § 33, hvorefter det er strafbart ikke at udtage analyser. Hvis ejerne af anlæg ikke overfor politiet kan godtgøre, at analysen er udtaget, bør det medføre en bøde.

- b. Kommunen påbyder med hjemmel i vfl. § 67 ejeren at dokumentere, at prøven er taget og at oplyse det anvendte laboratorium.

*Laboratoriet
indsender, § 29*

Under alle omstændigheder vil det være hensigtsmæssigt at indskærpe reglen i § 29 overfor alle laboratorier, der er godkendt til at tage disse analyser. I princippet er det nemlig strafbart for laboratoriet ikke at indsende analyserne.

3. Ulovlig kabelafbrænding.

Bølge af kabel- afbrændinger

I Miljøstraffesager V blev der redegjort for den bølge af ulovlige kabelafbrændinger, som nu er dæmpet eller stoppet ved miljøpolitiets indsats. Siden er der gennemført adskillige straffesager på området.

Følelige sanktioner

Miljøstyrelsen har ved flere lejligheder, til politi, anklagemyndighed eller tilsynsmyndigheder udtalt, at det i sådanne sager er vigtigt, at sanktionen bliver virkelig følelig, fordi afbrændingerne kan forårsage stor skade på miljøet, og fordi opdagelsesrisikoen ofte er lille, hvorfor truslen om straf bør have en mærkbar præventiv virkning. Hvordan er det så gået?

3 domme

Vestre Landsret har i 1992 afsagt tre domme om ulovlig kabelafbrænding. De to er gengivet i dette hæfte som sag nr. 6 og 9. I begge tilfælde stadfæstede landsretten Byrettens afgørelse og i begge tilfælde blev det slået fast, at kabelafbrænding er en virksomhed, som krævede godkendelse efter den tidligere miljøbeskyttelseslov.

Kræver godkendelse

I den nugældende lov, er kabelafbrænding nævnt under punkt A 2. i bekendtgørelse nr. 794 af 9. december 1991 om godkendelse af listevirksomhed og derfor stadig godkendelsespligtig.

VL-dom af 9. oktober 1992

Landsretten har endvidere i en afgørelse af 9. oktober 1992 domfældt for en enkeltstående afbrænding. I denne sag havde en medarbejder i et »skrotfirma« på eget initiativ foretaget en afbrænding af kabler. I dommen hedder det bl.a »Uanset kabelafbrændingens enkeltstående karakter, og uanset, at den blev foretaget på eget initiativ af en underordnet medarbejder i virksomheds-ejerens fravær, findes den at have krævet godkendelse efter de ovenfor nævnte bestemmelser.« Straffen blev under hensyn til tiltaltes underordnede stilling i firmaet fastsat til en bøde på 1.000 kr. For så vidt angår sanktionen for ulovlig kabelafbrænding, bør den som nævnt ovenfor være følelig. Udgangspunktet er, at fortjenesten ved afbrændingen skal inddrages gennem sanktionen, hvad enten dette sker som konfiskation eller gennem en bøde. Som følge heraf bør det om muligt søges klarlagt hvor mange kabler, der er brændt af, og hvad det udvundne metal er værd, medmindre det som i landsrettens dom af 16. september 1992 - sag nr. 9, er muligt at konfiskere selve metallet.

Fortjeneste inddrages

Ved retten i Varde blev der den 29. oktober 1992 idømt en bøde på 14.000 kr. for afbrænding og afskrælning af ialt 10 tons kabler. I denne sag var tiltale rejst efter den skærpede strafferamme

i § 110, stk. 2. Miljøstyrelsen anbefaler, at der i almindelighed rejses tiltale efter denne bestemmelse, fordi der sjældent vil være tvivl om, at der er handlet forsætligt eller groft uagtsomt, og at dette er sket for at tjene penge. Hertil kommer, at der normalt er voldt skade på miljøet.

Af andre afgørelser kan nævnes en dom fra retten i Skive afsagt den 2. november 1992, hvor der blev idømt en bøde på 25.000 kr. for afskrælning af 10 tons vaseline- og søkabler og omsmeltning af ca. 72 tons blyskræl.

Retten i Hillerød afsagde den 22. december 1992 dom i en sag om afbrænding af en ikke nærmere opgjort mængde kabler over en længere periode. Tiltalte fik en bøde på 40.000 kr., ligesom han fik konfiskeret en afbrændingsovn. I denne sag var det bevist, at ovnen i mindst to tilfælde var brugt til afbrænding. Bødens størrelse blev bl.a fastsat under hensyn til ovnens kapacitet.

Endelig kan nævnes Koldings rets dom af 21. oktober 1992, hvor et ægtepar blev idømt hver 5.000 kr. i bøde, og hvor der blev konfiskeret en fortjeneste, der skønsmæssigt blev ansat til 30.000 kr. De tiltalte havde i perioden fra januar 1990 til december 1992 afbrændt omkring 40.000 kg. jernarmerede bly- eller kobberkabler. I denne sag blev der tillige domfældt for overtrædelse af bekendtgørelse om olie- og kemikalieaffald.

Erfaringen med de hidtidige sager viser, at det er muligt at inddrage den ulovlige fortjeneste gennem bøde eller konfiskation. Det vanskelige er imidlertid ofte at dokumentere, hvor meget der er brændt af eller afskrælet. Derfor er det vigtigt, at efterforskningen i sådanne sager så vidt muligt fremskaffer oplysninger, som dokumenterer disse forhold, herunder også over hvor lang tid ulovlighederne er foregået.

I et enkelt tilfælde har kommunen skønnet, hvor stor en mængde kabler der var afbrændt, ud fra den vægt som asken fra disse havde. Retten i Grindsted afsagde den 30. januar 1992 dom i overensstemmelse med kommunens skøn.

4. Bødestatistik 1991.

	Antal sager	Bøder	Fri-findinger	Under anke	Samlet bødesum	Konfiskation
Landbrug	171	160	8	3	599.950	-
Industri	97	88	2	7	1.496.000	442.800
Havmiljø	3	3	-	-	213.000	-
Diverse	41*	30	6	2	67.000	-
Samlet	312*	281	16	12	2.375.950	442.800

* 3 sager afgjort med advarsel

1991 har den hidtil højest samlede bøde- og konfiskationssum, 2.818.750 kr. Til sammenligning kan nævnes, at den samlede bødesum (incl. konfiskation) for 1990 var 1.345.400 kr., og for 1989 var den på 1.940.000 kr.

Der er sket en stigning i det samlede antal af bøder, samt en stigning i bødestørrelserne. De største bøder blev givet til industrien, to bødeforlæg på hhv. 450.000 kr. og 150.000 kr. Et par domme er under anke. I 1991 blev endvidere givet den største miljøbøde nogensinde på 1,5 mio. kr. (se de refererede domme fra 1992, hvor den endte med frifindelse i VL)

Landbrugets vandløbsforurening gav anledning til bøder i gennemsnit på 5.826 kr. svarende til niveauet i 1990.

En foreløbig opgørelse viser, at lidt færre sager i 1992 har givet lidt højere bøder.

79 overtrædelser på industriens område har ført til bøde/konfiskation af godt 2,7 mio. kr. For landbrugets vedkommende medfører 96 afgørelser bøder på ialt 482.500 kr. Diverse og havmiljø-sager har ført til en samlet bødesum på ca. 200.000 kr.

Den højeste bøde blev givet til industrien, hvor Viborg Varmeværk blev idømt 100.000 kr. i bøde og 700.000 kr. i konfiskation. På landbrugssiden var den højeste bøde på 25.000 kr. I en anden sag blev der konfiskeret 61.000 kr. samt fastsat en bøde på 8.000 kr.

5. Afgørelser vedrørende miljøbeskyttelseslovgivningen.

Afsagt i perioden 1. okt. 1991 - 1. okt. 1992.

Det skal indledningsvis bemærkes, at når intet andet er anført, citeres miljølov 1973, jævnfør paragrafnøglen i afsnit 10.

Industri

Sag nr. 1. Andelssildeoliefabrikken

Dom afsagt af Vestre Landsret den 23. september 1992 (S 368/1991).

MBL § 83, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 2 og 4 - overtrædelse af vilkår i godkendelse

Tiltale

En andelssildeoliefabrik var tiltalt for at have overtrådt vilkår om produktionsloft i virksomhedens miljøgodkendelse. Også selskabets direktør var tiltalt.

Virksomhedens miljøgodkendelse, som blev endeligt meddelt ved Miljøankenævnets afgørelse af 11. marts 1988, indeholdt et vilkår, hvorefter »produktionen målt som gennemsnit over ugen maksimalt må være 4.000 t råvarer pr. døgn, målt som gennemsnit over 4 uger maksimalt 3.450 t og som årsproduktion maksimalt 385.000.«.....

Sagen

Den 7. oktober 1988 skrev virksomheden til amtet, at der fra 1.11.1987 til 30.9.1988 var modtaget 386.138 t og i perioden 1.10.1988 til 7.10.1988 var modtaget 1868 t, og at der forventedes ialt 10.000 t i oktober. Fabrikken forudså en overskridelse på 2,9% for perioden 1.11.1987 - 31.10.1988. Amtet svarede den 26. oktober, at vilkår 4 i godkendelsen var overtrådt, og at der ville blive indgivet politianmeldelse. Endvidere påbød amtet virksomheden at standse produktionen øjeblikkelig. Produktionen ville kunne genoptages den 1. november 1988, der »af begge parter indtil videre anses for at være starttidspunktet for beregningen af årsproduktionen«. Virksomheden fortsatte produktionen.

Fabrikkens regnskabsår løber fra 1.11.1987 - 31.10.1988. I det regnskabsår forarbejdede virksomheden 417.852 t råvarer, heraf knap 7.000 t efter forbudet var meddelt. Selskabets advokat havde rådet virksomheden til at fortsætte produktionen, da den årlige produktionsbegrænsning først kunne starte 11. marts

1988, datoen for Miljøankenævnets fastsættelse af vilkåret. Direktøren oplyste i retten, at en anden fabrik, som selskabet samarbejdede med, kunne have overtaget produktionen, da den ikke havde produktionsloft. De 2 fabrikker har fælles udledning. Amtet godkendte efterfølgende en produktionsforøgelse på 50.000 t.

Anklagemyndigheden

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om en bøde på 1.5 mio. kr., subsidiært konfiskation af den beregnede fortjeneste på 1.416.854 kr. og en bøde i henhold hertil.

Retten

Byretten lagde til grund, at produktionsbegrænsningen havde virkning fra Miljøstyrelsens afgørelse den 3. april 1987. Perioden kunne i flg. vilkåret beregnes som en hvilken som helst periode på 365 dage, men amtet og virksomheden var begge gået ud fra, at årsperioden svarede til regnskabsåret, hvilket retten lagde til grund. Retten idømte herefter selskabet en bøde på 1.5 mio. kr. og direktøren en bøde på 15.000 kr.

Vestre Landsret

I virksomhedens godkendelse var det et vilkår, at der skulle føres journal over den bearbejdede råvaremængde, og at den skulle opbevares indenfor hvert kalenderår, således at den var samlet til rådighed for tilsynet i januar måned det følgende kalenderår. Landsretten fandt, at efter en naturlig sproglig fortolkning måtte dette forstås således, at opgørelsen af den årlige produktion skulle følge kalenderåret og angå produktionen fra 1. januar - 31. december.

Retten lagde herefter til grund, at indtil Miljøstyrelsens afgørelse i april 1987, kunne fabrikken forarbejde 1.4 mio. t råvarer. Efter denne dato kunne der forarbejdes 375.000 t, og efter ankenævnets afgørelse af 11. marts 1988 385.000 t pr. år. Der var ikke rejst tiltale for overtrædelse af amtets afgørelse fra 1985 eller Miljøstyrelsens afgørelse. Det fandtes iøvrigt ikke godtgjort, at der var sket overtrædelse af nogle af disse afgørelser i 1987. Det fandtes endvidere ubestridt, at virksomheden ikke i perioden 11. marts 1988 til 31. oktober 1988 havde overskredet loftet.

Frifindelse

Virksomheden blev herefter frifundet.

Sag nr. 2. Den ødelagte rørledning.

Dom afsagt af Østre Landsrets, 12. afd., den 8. november 1991.
(A.S.421/1990)

MBL. § 17 - udledning af xylene i vandløb.

Tiltale

En virksomhed blev tiltalt for at have udledt ca. 1.200 l xylen via en rørløsning (trianylslange) til et vandløb.

Anklagemyndighed

Rørløsningen var etableret og trykprøvet den 26. maj 1989 kl. 16.00. Samme dag kl. 18.00 passerede en lastbil, hvorved en samling åbnede sig. Ved adskillelsen blev en del af løsningen tømt, og den udstømmende xylen løb til en regnvandsbrønd. Der blev umiddelbart efter opsamlet ca. 100 l, hvilket man skønnede svarede til den mængde, der var løbet ud. Selv om løsningen efter reetableringen atter blev trykprøvet og fundet i orden, blev det kl. 24.00 konstateret, at løsningen alligevel var utæt. Det udslip, der opstod, fordelte sig på 2 regnvandsbrønde og svarede skønsmæssigt til 150-200 l.

En del af udslippet blev tilbageholdt af vandplantevækst. Bundfaunaen på 500 m var dræbt og på andre 500 m delvis dræbt.

Tiltalte

Anklagemyndigheden betragtede uheldet som uagtsomt, idet virksomheden ikke havde været tilstrækkelig påpasselig med indkøb og anvendelse af trianylslangen. Endvidere burde slangen ikke have været bragt i anvendelse, inden der var lagt rampe over det stålrør, hvori slangen var anbragt, således at påkørsel kunne undgås.

Tiltalte gjorde gældende, at der ikke var udvist uagtsomhed. Slangen var købt hos et sagkyndigt firma, i hvilken forbindelse det blev oplyst, at den skulle anvendes til transport af xylen. Tiltalte mente, at uheldet lige så godt kunne skyldes enten fabriktionsfejl, at slangen ikke var egnet til xylen, eller at den var blevet beskadiget ved påkørslen. Tiltalte henviste i øvrigt til, at der i stedet for slangen kunne have været anvendt et stålrør til en pris af ikke over 2.000 kr., og at skaderne på miljøet var yderst begrænsede.

*Byretten:
frifindelse efter MBL,
men bøde på 10.000 kr.
for overtrædelse af
arbejds miljøloven*

Byretten fandt ikke tilstrækkeligt bevis for, at udslippet var forårsaget af forhold, som kunne tilregnes tiltalte som uagtsomt. Da der ikke var rejst tiltale efter MBL § 17, stk. 1, fandt retten ikke, at der kunne tages stilling til, om miljømyndighederne blev for sent underrettet. Byretten frifandt derfor tiltalte for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven, men idømte en bøde på 10.000 kr. for overtrædelse af arbejds miljøloven.

Oplysninger for landsretten

For Landsretten blev det bl.a. oplyst, at produktionschefen hos det firma, der solgte slangen, telefonisk havde oplyst, at den pågældende slange ikke var egnet til xylen, og at han samme eftermiddag personligt gjorde virksomheden opmærksom på, at xylen ville opæde slangen.

Dansk Teknologisk Institut, som undersøgte slangen, bekræftede, at den ikke var bestandig overfor xylen. Det var instituttets opfattelse, at hvis slangen ikke efter en tids brug bristede, skyldtes det udelukkende armeringstrådene. En påkørsel ville således kunne være indirekte medårsag til bruddet, hvis armeringstrådene er blevet beskadiget.

*Landsretten:
skyldig efter mbl. § 17
Bøde: 60.000 kr.
Betalning af undersøgelser
846,46 kr.*

På baggrund heraf fandt Landsretten tiltalte skyldig både efter MBL § 17, stk. 1 og efter arbejdsmiljøloven. Landsretten idømte tiltalte en bøde på 60.000 kr. samt betaling af kemiske undersøgelser 846,46 kr. til amtet.

Sag nr. 3. Jordbehandling uden godkendelse.

Dom afsagt af Østre Landsrets 7. afd. den 26. november 1991

MBL § 35, stk. 1 - ulovlig behandling af forurenede jord

Tiltale

En virksomhed blev tiltalt for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 35, ved at have modtaget og behandlet ca. 3000 tons jord, forurenede med opløsningsmidler, som virksomheden var godkendt til at behandle.

Tiltalte

Direktøren for virksomheden erkendte forholdet, men protesterede mod bødens størrelse. Hun anførte bl.a., at selskabet havde kontrolleret, at dets anlæg rent teknisk kunne nedbryde stofferne i jorden, at grænseværdierne ikke var nået, at selskabet rent faktisk i en udateret skrivelse, der blev modtaget den 16. juni 1988 i amtskommunens tekniske forvaltning, havde søgt om en dispensation til at modtage jordpartiet og hertil medsendt analyseresultaterne, og at der ikke var påvist miljøskader eller risiko herfor. Endelig oplyste hun, at hun, da aftalen om at rense jorden blev indgået, havde forestillet sig, at det kun drejede sig om 100-200 tons jord.

Byretten

På den baggrund fandt Byretten, at selskabet kun havde udvist ringe grad af uagtsomhed.

På den anden side lagde retten til grund, at selskabet havde accepteret ordren uden forinden at have opnået den fornødne godkendelse, og at accepten var sket under særligt hensyn til økonomiske motiver, idet selskabets honorar for jordpartibe-handlingen udgjorde 525.830,31 kr.

Bøde 15.000 kr.

Byretten idømte en bøde på 15.000 kr.

Landsretten

Landsretten lagde i sin afgørelse vægt på

- at virksomhedens årlige bruttoavance udgjorde 2.425.097 kr.
- at årets nettoresultat var 477.628 kr.
- at den omhandlede jordrensning lød på 431.008,45 kr. excl. moms
- at tiltalte ikke efter landsrettens opfattelse kunne gå ud fra, at brevet, som blev modtaget i amtskommunen den 16. juni 1988, af amtet blev opfattet som en ansøgning om dispensation til at modtage det omhandlede parti jord.

Bøde: 40.000 kr.

Landsretten fandt ikke, at den udviste uagtsomhed var af særlig ringe grad, og forhøjede derfor bøden til 40.000 kr.

Sag nr. 4. Havbrugets foderforbrug.

Dom afsagt af Vestre Landsrets 8. afd. den 11. december 1991.
(S 905/1991)

MBL. § 17 - vilkårsovertrædelse, foderforbrug.

Tiltale

Et havbrug havde i året 1987 brugt 170 tons tørfoder og i 1988 brugt 183 tons tørfoder selv om det kun havde tilladelse til at anvende maksimalt 150 tons foder pr. år. Havbruget blev tiltalt for overtrædelse af vilkårene i godkendelsen, hvorved der var voldt skade på miljøet samtidig med, at virksomheden opnåede en ulovlig fortjeneste i 1987 og 1988 på henholdsvis 150.328,00 kr. og 287.239,00 kr.

Bødepåstand 50.000 kr.

Der blev nedlagt påstand om en bøde på ikke under 50.000 kr. samt konfiskation af fortjenesten på 437.567,00 kr.

Tiltalte

Tiltalte nægtede sig skyldig og påstod frifindelse for konfiskationskravet. Han erklærede sig dog enig i det i anklageskriftet nævnte foderforbrug og i opgørelsen af den økonomiske fortjeneste ved merforbruget.

Frifindelsespåstand

Til støtte for sin frifindelsespåstand gjorde tiltalte bl.a. gældende, at vilkåret om foderforbrug skal forstås som et gennemsnitsforbrug for de 5 år tilladelsen løber, at merforbruget af foder ikke har medført større forurening end forudsat, da der efter tilladelsen blev varslet en ændret sammensætning af foderet, og at selskabet har handlet i undskyldelig uvidenhed om, at en overskridelse af foderkvoten ville blive påtalt.

Amtet reagerer

Amtet gjorde i september 1988 virksomheden opmærksom på, at der ud fra oplysninger om den anvendte fodermængde i 1987 forelå en væsentlig overskridelse af den tilladte mængde, og at amtet agtede at retsforfølge dette med krav om bødestraf.

Forurening

Merforbruget af foder i de 2 år blev beregnet til følgende forurening:

	kvælstof	fosfor
1987	400 PE	160 PE
1988	900 PE	300 PE

Anklagemyndigheden

Anklagemyndigheden fandt ikke, at vilkåret kunne misforstås eller at skift af fodertype skete af hensyn til miljøet. Derimod var der handlet forsætligt, og det var en skærpende omstændighed, at overskridelsen fandt sted 2 år i træk for at opnå økonomisk fortjeneste.

Forsvareren

Forsvareren henviste til usikkerhed m.h.t. fortolkning af vilkåret og den manglende reaktion fra amtets side, der kunne have bestyrket tiltaltes opfattelse. Forsvareren mente endvidere, at der var tale om en formel overtrædelse, der kun burde få konsekvenser i form af en bøde.

Byretten

Byretten fandt ikke, at vilkåret om foderforbrug kunne misforstås, og overtrædelsen skyldtes alene et ønske om at opnå økonomisk fordel. Tiltalte havde ikke søgt amtet om tilladelse til hverken at få foderforbruget forøget eller at få tilladelse til overskridelse. På den anden side kunne amtets sene reaktion give tiltalte den opfattelse, at der ikke ville blive skredet ind overfor overskridelsen. Endelig havde merforbruget ikke medført mere forurening end forudsat ved tilladelsen.

Bøde 10.000 kr.

Da der havde været usikkerhed om amtets stilling til foderforbrugsoverskridelsen for 1987, og da der ikke er domspraksis på området, som kunne vise tiltalte, hvilken sanktionspraksis domstolene ville fastlægge, fastsatte retten, bøden til 10.000 kr.

*Konfiskation
250.000 kr.*

Der skete endvidere konfiskation af 250.000 kr., jf. straffelovens § 75, stk. 1. Retten udtalte, at der var taget hensyn til, at en vis mindre overskridelse af foderforbruget kunne forventes accepteret af myndighederne.

Landsretten stadfæstede

Vestre Landsret var enig i Byrettens vurdering og stadfæstede dommen.

Sag nr. 5. Motorer på ubefæstet areal.

Dom afsagt af Østre Landsrets 17. afd. den 27. februar 1992.
(A.S. 161/1991)

MBL. § 35 - oplag af metalskrot. Vilkårsovertrædelse.

Tiltale

Ejeren af et bilophugningsfirma blev tiltalt for at have haft udendørs oplag af metalskrot (motorer fra ophuggede biler) på arealer, der ikke var befæstede.

*Byretten
bøde på 6.000 kr. +
ugentlige tvangsbøder
å 1.500 kr.*

Byretten fandt det bevist, at tiltalte var skyldig og idømte en bøde på 6.000 kr. samt ugentlige tvangsbøder á 1.500 kr. (1. gang 13. april 1991), såfremt tiltalte ikke berigtigede forholdene. Tiltalte ankede til frifindelse og anklagemyndigheden påstod stadfæstelse. For Landsretten gjorde tiltalte bl.a. gældende, at påbudet om befæstelse var opfyldt, idet motorerne var anbragt i presenning og anbragt på træpaller. Motorerne skulle eksporteres til Grækenland om nogle måneder.

Østre Landsret stadfæstede men flyttede tidspunktet for iværksættelse af tvangsbøder

På trods af tiltaltes forklaring fandt landsretten det bevist, at der fortsat var metalskrot på ubefæstede arealer, og stadfæstede Byrettens dom. Tidspunktet for iværksættelse af tvangsbøder blev dog flyttet fra 13. april 1991 til 1. april 1992.

Sag nr. 6. Kabelafbrændingen

Dom afsagt af Vestre Landsrets 9. afd. den 13. marts 1992.
(S 2420/1991)

Mbl. § 35 - ulovlig kabelafbrænding.

Tiltale

Ejeren af en skrothandelsvirksomhed blev tiltalt for at have foretaget kabelafbrænding samt for at have overtrådt færdselsloven (3. gangs tilfælde af § 53 og fjerdegangstilfælde af § 117, stk. 5).

Tiltalte erkendte, at han i perioden fra ca. 1. maj 1990 indtil sommeren 1991 gennemsnitligt 1 gang om ugen havde afbrændt et læs kabler på 500-1.000 kg.

*Byretten
Bøde på 3.000 kr.*

For overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven blev tiltalte idømt en bøde på 3.000 kr. For overtrædelse af færdselsloven blev tiltalte straffet med 3 måneders fængsel samt frakendt førerbevis for bestandig.

Tiltalte ankede til formildelse. Anklagemyndigheden påstod skærpelse navnlig af dommen for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven.

Landsretten
Bøde på 5.000 kr.

Ud fra omfanget af kabelafbrændingen var Landsretten enig med anklagemyndigheden i, at dommen for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven burde skærpes. Landsretten idømte en bøde på 5.000 kr.

Sag nr. 7. Spildevandet og de forkerte analyseresultater.

Dom afsagt af Østre Landsrets 12. afd. den 30. september 1992.

MBL § 35, straffelovens § 175, vilkårsovertrædelse, indberetning af forkerte analyseresultater, egenkontrol.

Tiltale
Straffelovens § 175

En industrivirksomhed var tiltalt for i 1986 at have tilsidesat vilkårene i miljøgodkendelsen. Virksomheden havde dels udledt spildevand uden at tage prøver heraf og uden at registrere mængden, dels havde den undladt at indberette resultatet af foretagne analyser, og endelig havde den indsendt forkerte oplysninger om analyseresultater. Tiltale for overtrædelse af straffelovens § 175 var endvidere rejst mod to ledende medarbejdere for at have indberettet de forkerte analyseresultater.

Medarbejdere tiltalt

Virksomheden var i 1987 straffet for en anden overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven.

Byretten
ingen tillægsbøde

Byretten fandt det ikke godtgjort, at der ved udledningerne var forårsaget skade på miljøet, fremkaldt fare herfor eller tilsigtet en økonomisk gevinst. Den skærpede strafferamme i § 83, stk. 2 (nu § 110, stk. 2) kunne derfor ikke bringes i anvendelse. Retten fandt det godtgjort, at der var sket en ulovlig udledning, men lod under henvisning til § 89 i straffeloven straffen bortfalde, fordi retten fandt, at der ikke ville være idømt en forhøjet straf, såfremt lovovertrædelsen var påkendt samtidig med den tidligere lovovertrædelse.

En medarbejder dømt

Retten frifandt den ene medarbejder for tiltalen efter straffelovens § 175, idet det ikke fandtes godtgjort, at denne vidste eller burde vide, at der blev afgivet forkerte oplysninger til myndighederne. Den anden medarbejder, som tilstod, blev idømt 40 dages betinget fængsel.

Landsretten
tillægsbøde på
40.000 kr.

Anklagemyndigheden ankede dommen med påstand om dom efter anklageskriftet og til skærpelse for så vidt angik virksomheden. For Landsretten blev det oplyst, at det ikke var muligt at bevise, hvor meget spildevandstilladelsen var overskredet. Som følge heraf frifandt retten for overtrædelsen af § 83, stk. 2, men i modsætning til Byretten fandt Landsretten, at overtrædelsen var begået groft uagtsomt, og idømte virksomheden en tillægsbøde på 40.000 kr.

Sag nr. 8. De brændte elmotorer.

Dom afsagt af Vestre Landsrets 8. afd. den 12. august 1992.
(S 1743/91)

MBL § 35 - kabelafbrænding, skrot.

Tiltale

En produkthandler og handelsmand blev tiltalt for at have foretaget eller ladet foretage afbrænding af dele til elmotorer, kabler eller andet skrot uden godkendelse efter § 35 i miljøbeskyttelsesloven.

Afbrændingen medførte fare for miljøet og blev alene foretaget for at opnå en økonomisk fordel. Der var derfor rejst tiltale efter § 83, stk. 2 i miljøbeskyttelsesloven (nu § 110, stk. 2).

Der blev endvidere rejst tiltale efter færdselslovens § 42, stk. 1, nr. 2 og § 56, stk. 1.

Tiltaltes forklaring

Under sagens behandling oplyste tiltalte bl.a., at han inden for 6 år havde afbrændt 30-40 tons kabler, ligesom han erkendte, at han årligt havde afbrændt omkring 100 tons elmotorer. Han var nu ophørt med at brænde af, hvorefter hans økonomiske forhold var blevet dårligere, og han skønnede, at der var et underskud på ca. 1,5 mill. kr. for 1990.

Kommunens krav

Kommunen nedlagde under sagens behandling påstand om, at tiltalte betalte udgifter til brandslukning på 4.532,30 kr.

Byretten

Bøde på 10.000 kr.

Byretten fandt tiltalte skyldig. Da der ikke forelå nærmere oplysning om tiltaltes fortjeneste ved afbrændingen blev denne idømt en bøde på 10.000 kr. For overtrædelse af færdselsloven blev tiltalte idømt hæfte i 14. dage.

Landsretten

*Stadfæstelse men
nedsættelse af bøde
til 5.000 kr.*

I forbindelse med sagens behandling ved Landsretten påstod tiltalte frifindelse for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, samt nedsættelse af bøden til 5.000 kr., hvilket anklagemyndigheden tilsluttede sig. På baggrund heraf frifandt Landsretten tiltalte for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2 og nedsatte bøden til 5.000 kr. Byretsdommen blev i øvrigt stadfæstet.

Sag nr. 9. Produkthandelens kabelafbrænding

Dom afsagt af Vestre Landsret, 8. afd., den 16. september 1992
(S 711/1992).

MBL § 35 og straffelovens § 75 - kabelafbrænding, konfiskation af kabler.

Tiltale

En produkthandler var tiltalt for at have foretaget afbrænding af kabler, som var omviklet med olieret papir og aluminiumsfolie. Politiet havde beslaglagt ca. 1000 kg kabler på virksomheden. Tiltalte oplyste i retten, at der normalt ikke blev afbrændt kabler på virksomheden.

Byretten

Byretten fandt, at uanset der ikke normalt blev afbrændt kabler på virksomheden, måtte afbrændingen antages at indebære øget forurening. Der var derfor tale om en udvidelse af driften, som kræver godkendelse efter mbl § 35. Produkthandleren blev idømt en bøde på 5.000 kr., og de 1.000 kg kabler blev konfiskeret, jf straffelovens § 75.

Landsretten

I Landsretten blev fremlagt en udtalelse fra Miljø- og Levnedsmiddelkontrollen. Det fremgik heraf, at evt. PVC-holdigt materiale, som ved afbrænding kan give anledning til luftforurening, var fjernet fra kablerne. Luftforureningen ville herefter bestå af ufuldstændigt forbrændte bestanddele af olieprodukter og papir. Det fremgik endvidere, at kabelafbrændinger ofte medfører væsentlig jordforurening med tungmetal.

Tiltalte fandt, at der ikke i den foreliggende sag var tilstrækkelig hjemmel til at kræve afbrændingen godkendt.

*Bøde 5.000 kr.,
kabler konfiskeret*

Landsretten stadfæstede Byrettens dom.

Sag nr. 10. Tøndebranden.

Dom afsagt af Vestre Landsrets 8. afd. den 21. august 1992.
(S 857/1992)

MBL § 33 - kabelafbrænding.

Tiltale

Ejeren af en metalgenbrugsforretning blev tiltalt for i strid med miljøgodkendelsen at have foretaget afbrænding af kobberkabler i en tønde.

Tiltalte var tidligere straffet for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 83, stk. 1, nr. 3 ved Byrettens dom af 28. marts 1988, 12. juni 1989 og 7. maj 1990.

Tiltaltes forklaring

Tiltalte nægtede sig skyldig under henvisning til, at branden i tønden var opstået i forbindelse med, at han skar toppen af en gammel olietønde med en skærebrænder, hvorved olien eller lakken gik i brand. Tønden blev brugt til opbevaring af kobberkabler. De afbrændte kobbertråde, som den tilsynsførende fandt på ejendommen, havde tiltalte købt med videresalg for øje. To kommunale tilsynsmedarbejdere forklarede, at de havde konstateret ild i en tønde med kabler.

Byretten
Bøde 10.000 kr.

Ud fra de afgivne forklaringer, herunder tiltaltes, lagde retten til grund, at der havde været ild i en tønde indeholdende køberkabler, og at tiltalte var ansvarlig herfor. Byretten idømte en bøde på 10.000 kr.

Landsretten

Under Landsrettens behandling kom det yderligere frem, at tiltalte også var straffet for overtrædelse af MBL § 83, stk. 1, nr. 3 ved Byretten den 27. april 1987.

Tiltalte forklarede igen, at der ikke var kabler i den tønde, der brændte, hvilket en medhjælper bekræftede, da han mente, en kabelafbrænding ville give så høje flammer, at det ikke kunne ske i et lokale med træloft.

De kommunale tilsynsmedarbejdere forklarede for Landsretten, at tønden var ca. 1/3 fuld af kabler.

Stadfæstede

Landsretten fandt det bevist, at der var foretaget kabelafbrænding og stadfæstede byretsdommen.

Sag nr. 11. Pulvermaling var kemikalieaffald.

Dom afsagt af Vestre Landsrets 9. afd. den 26. maj 1992.
(S 2444/1991)

*Olie- og kemikalieaffaldsbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 6 og stk. 2.
- aflevering af kemikalier.*

Tiltale
Manglende efterkommelse af påbud om aflevering af kemikalieaffald

Indehaveren af en industrilakering blev tiltalt for ikke rettidigt at have efterkommet kommunens påbud om at aflevere virksomhedens kemikalieaffald.

For en lignende forseelse havde tiltalte den 1. august 1989 betalt en bøde på 5.000 kr.

Det omhandlede affald bestod af pulvermaling, som er neutralt i emballagen, idet det ikke indeholder opløsningsmidler. Anklagemyndigheden spurgte stadsingeniørens kontor, om pulveret faldt ind under bekendtgørelsen om olie- og kemikalieaffald.

Efter at have forelagt sagen for Miljøstyrelsen svarede stadsingeniørens kontor den 16. september 1991.

- Et stof, der ikke længere kan bruges til sit oprindelige formål, er at betragte som affald med afleveringspligt til følge.
- det nævnte pulver er kemikalieaffald, og er nævnt i bekendtgørelse om olie- og kemikalieaffald, bilag 2, side 6.

Byretten
Bøde på 5.000 kr.

Byretten lagde til grund, at der ved brug af pulveret forekom et restprodukt, der skulle bortskaffes og behandles som kemikalie-

affald. Da tiltalte ikke havde efterkommet de meddelte påbud, blev han fundet skyldig og idømt en bøde på 5.000 kr.

*Landsrettens
behandling*

Sagen blev anket til Vestre Landsret, hvor tiltalte påstod frifindelse. Anklagemyndigheden påstod domfældelse efter anklageskriftet samt skærpe.

Tiltalte forklarede supplerende, at han nu var ophørt med at drive virksomheden og lever af sygedagpenge. Restproduktet har han siden 1980-82 oplagret på værkstedet i original-embalage. Disse rester blev den 20. marts 1991 afleveret tillige med det pulver, som man ikke have genanvendt. Tiltalte skønnede, at der højst var tale om 200 kg affaldspulver. Han havde i øvrigt ikke ment, at kommunen skulle bestemme, hvad han skulle have stående på sit værksted, når blot der var plads, og pulveret blev opbevaret forsvarligt.

Den tilsynsførende fra kommunen oplyste, at da hun foretog kontrolbesøg på virksomheden fik hun forevist nogle papkasser, som skulle indeholde ca. 2.000 kg pulveraffald. Hun var ikke klar over, at der var kommet en ny type pulver, som kunne genanvendes. Det pulver, som tiltalte tidligere havde anvendt, kunne ikke genanvendes, og hun var derfor gået ud fra, at der var tale om affald, og at kasserne med affald stod i samme lokale og i samme slags emballage som nyt pulver. Pulveret var af kommunen blevet betragtet som særligt farligt affald.

*Landsretten
bemærkninger*

Under Landsrettens behandling af sagen blev det i øvrigt oplyst, at genanvendelsesprocenten for produktet nu er på 95-98%. Spildet er fint støv, der opsamles i et udsugningsanlæg. Pulveret er ikke farligt at have stående i den originale emballage, og der stilles ikke nærmere krav til opbevaringsmåden. Ved manuel påføring må man nok regne med et spild på ca. 10%. Restproduktet kan uden miljøgener smeltes i en ovn.

*Landsretten
stadfæstede*

Ud fra tiltaltes egen forklaring fandt Landsretten det godt gjort, at tiltalte havde undladt at efterkomme kommunens påbud om aflevering af kemikalieaffald senest den 8. februar 1991, man fandt dog ikke tilstrækkelig anledning til at henføre forholdet under bekendtgørelsens § 14, stk. 2.

Da det var usikkert, hvor stor en del af de afleverede 760 kg pulver, der retteligt kunne karakteriseres som kemikalieaffald, og under hensyn til det oplyste om tiltaltes personlige forhold fandt retten, at der - trods tidligere dom for tilsvarende forhold - ikke var grundlag for at skærpe straffen.

Sag nr. 12. Olie i regnvandet.

Dom afsagt af retten i Ballerup den 4. oktober 1991.
(PS 5-278/91)

Mbl. § 17, stk. 1 - olie i regnvandssystemet.

Tiltale

En virksomhed var tiltalt for at have tilført olie til aflednings-systemet for regnvand, der medførte olieforurening eller fare herfor samt for miljøskaade på omliggende vandløb. Forureningen skete, idet der dels var etableret overløb fra et kompressorrum med rørforbindelse til en regnvandsbrønd dels var etableret brønde overdækket med riste til opsamling af bl.a spildolie. Disse brønde havde direkte tilslutning til regnvandssystemet.

Tilsynsrapport

Virksomheden var endvidere tiltalt efter arbejdsmiljøloven.

Af en tilsynsrapport fremgik det, at virksomheden var synet den 11. marts 1985, og at man i den forbindelse havde fået oplyst, at spildolien, skæreolien og hydraulikolien blev opsamlet i en spildolietank og bortskaffet af en vognmand. Virksomheden brugte årligt 20-30 tons af de nævnte olier. En difference i forhold til det anmeldte olieaffald på ca. 9 tons blev forklaret med spild ved sprængte olieslanger/rør og uspecificerede tab.

Af efterfølgende tilsynsrapporter fremgik det, at der var konstateret store mængder plasticgranulat i et sedimentationsbassin. Det blev aftalt med firmaet, at der skulle monteres filtre i alle brønde og fastsættes tømningrutiner samt sættes filtré på de ubeskyttede afløbsriste på de udendørs befæstede arealer.

Efter flere anmeldelser i efteråret 1989 om olieforurening af vandløb iværksatte kommunen en nærmere undersøgelse for at finde ud af, hvor olien kom fra. I den forbindelse blev der konstateret olie i flere brønde på virksomheden. Brøndene var koblet på regnvandssystemet. Virksomheden forklarede, at olien formentlig stammede fra det vand, som var blevet afledt ved gulvvaske. Den 1. december 1989 gav kommunen virksomheden påbud om lovliggørelse samt om registrering af kloaksystem. Firmaet fik endvidere påbud om at afbryde tilløb til regnvandssystemet fra kompressorrummet, hvilket skete.

Politianmeldelse den 21. december 1989

Det kunne fastslås, at olien i afløbsbrønden stammede fra virksomheden, men det var betydelig usikkert, hvad angår den olie, der blev opsamlet nedstrøms. Udvalget besluttede at foretage politianmeldelse af de ulovlige forhold.

Ansøgning

Den 7. februar 1990 søgte firmaet om godkendelse, og den 16. februar 1990 aflagde kommunen sammen med politiet et besøg.

Oliemængde 2.600 l/år

Ud fra de eksisterende forhold formodede man, at virksomheden skønsmæssigt havde tilført kloaksystemet 2.600 liter olie pr. år.

Anklager

Anklagemyndigheden gjorde til støtte for sin påstand gældende, at tiltalte havde handlet groft uforsvarligt ved ikke at undersøge, hvor spildevandet fra kompressorer blev ledt hen, og ved at tømme vandet fra vaskemaskinen i sit riste anlæg. Endvidere nedlagde anklagemyndigheden påstand om, at der var tale om en større mængde olie end angivet, at der har været skade på miljøet eller været fremkaldt fare herfor, og at virksomheden burde have været bekendt med oliens farlighed og reageret, da man konstaterede plasticgranulat i sedimentationsbassinet.

*Bødepåstand
100.000 kr.*

På baggrund af, at der var tale om en større virksomhed med særlig ekspertise, at virksomheden gennem en årrække havde sparet 1/4 mill. kr., og at generalpræventive hensyn talte for en bøde af anseelig størrelse, foreslog anklagemyndigheden en bøde på 100.000 kr.

Forsvareren

Forsvareren havde til støtte for frifindelsespåstand gjort gældende, at der ikke var tale om et forsætligt eller groft uagtsomt forhold, ligesom det ikke var sandsynliggjort, at der var sket en forurening af miljøet. Forsvareren gjorde endvidere gældende at overløb fra kompressorum var etableret af den tidligere ejer, at riste anlægget var etableret af et entreprenørfirma uden at tilladelsen krævede dokumentation for, at det var i orden, at plasticgranulatet kunne være endt i sedimentationsbassinet på anden måde end gennem regnvandssystemet, at olieprøverne havde en anden sammensætning end olieprøver af råvarerne og brønden med overløbet fra kompressorerne, at myndighederne burde have taget prøve af vaskevandet i tanken, og at det er usikkert, hvor meget olie, der er udledt.

Retten

Retten fandt det godtgjort, at virksomheden havde overtrådt § 17, stk. 1 i loven ved ulovligt at udlede olie. Retten fandt det derimod ikke i fornødent omfang godtgjort, at der var forvoldt skade på eller fremkaldt fare for miljøet, og at den konstaterede olie i vandløbet stammede fra virksomheden.

Frifindelse

Retten frifandt virksomheden for så vidt angår tiltale for miljøbeskyttelseslovens § 83, stk. 2, men fandt virksomheden skyldig efter § 83, stk. 1, nr. 1, og for så vidt angår overtrædelse af arbejds miljøloven.

Bøde 50.000 kr.

Bøden blev fastsat til 50.000 kr. Der blev lagt vægt på en skønsmæssigt fastsat forrentning af virksomhedens besparelse ved at

have undladt at etablere indretninger m.v., der kunne imødegå tilførslen af olie til regnvandssystemet.

Omkostninger 5.856 kr.

Virksomheden skulle endvidere betale 5.856 kr. til kommunen svarende til analyseudgifter.

Sag nr. 13. Manglende anmeldelse af kemikalieaffald.

Dom afsagt af Struer ret den 11. december 1991.

Olie- og kemikalieaffaldsbekendtgørelsen (nr. 804 af 15. december 1989), § 4, stk. 1 og § 8, jfr. § 14, stk. 1, nr. 1 og 3, jfr. stk. 3 samt MBL § 52 - manglende aflevering af kemikalier, ikke efterkommelse af påbud.

Tiltale

Ejeren af et autolakeringsfirma blev tiltalt for at have drevet virksomhed, hvor der fremkom olie- og kemikalieaffald, uden at der skete anmeldelse til kommunen, ligesom tiltalte undlod rettidigt at efterkomme kommunens påbud af 8. januar 1991 om at fremsende oplysninger om typen og mængden af lak og fortynder forbrugt ved lakeringen, virksomhedens driftstider og kapacitet samt diameter på afkast inden den 8. februar 1991, idet materiale først blev modtaget af kommunen den 17. april 1991.

Tiltalte nægtede sig skyldig, men erkendte de faktiske omstændigheder i tiltalen, herunder at han havde undladt at overholde kommunens påbud af 8. januar 1991.

Kommunen

Kommunen oplyste, at man i forbindelse med tilsynskampagnen vedr. autoværksteder havde konstateret, at tiltaltes virksomhed ikke havde afleveret kemikalier gennem de seneste 6 år. Kommunen skrev herefter til tiltalte, og gjorde opmærksom på forskellige forhold, ligesom man anmodede om yderligere oplysninger. Den 4. maj 1990 modtog man en telefonisk henvendelse fra tiltalte, der tydede på, at han var bekendt med de tidligere fremsendte skrivelser. Den 14. juni 1990 og 3. december 1990 sendte man rykkerskrivelser og gjorde i sidste skrivelse opmærksom på, at der ville blive givet et påbud. Disse skrivelser blev sendt til det tidligere firma, da kommunen ikke var bekendt med, at det havde skiftet navn, fordi den hidtidige virksomhed var opløst ved konkurs. Påbuddet blev ikke anket, og da tiltalte sad påbuddet overhørigt, blev der indgivet politianmeldelse og først derefter, den 17. april 1991, afleverede tiltalte de oplysninger, man havde bedt om, ligesom han begyndte at aflevere olie- og kemikalieaffald.

Skriftligt påbud

Politianmeldelse

Tiltaltes forklaring

Tiltalte oplyste, at han ikke havde reageret på tidligere skrivelser fra kommunen, fordi disse var sendt til det ved konkurs op-

løste autocenter, og at hans kurator havde oplyst, at han ikke havde taget det så nøje, fordi der var gået næste 1 år siden, at han havde talt med kommunen, og i øvrigt havde meget at se til.

Byretten

Ud fra tiltaltes erkendelse samt den omstændighed, at evt. ukendskab til pligten ikke fritager for straf, blev tiltalte fundet skyldig.

Da tiltalte i hvert fald den 7. marts 1990 måtte antages at være blevet bekendt med pligten til at anmelde olie- og kemikalieaffald, fandt man ikke grundlag for at nedsætte straffen.

Bøde 2.000 kr.

Byretten idømte tiltalte en bøde på 2.000 kr.

Sag nr. 14. Petroleumsspildet.

Dom afsagt af retten i Nykøbing Sjælland den 14. maj 1992.
(30/92)

MBL §§ 11, 17 og 35 - kemikaliespild.

Tiltale

Direktøren for et oliefirma var tiltalt for i tiden fra den 19. juli 1990 til den 23. juli 1990

- uden godkendelse at have etableret og igangsat et aftapningsanlæg, hvor der fra en sættevogn blev påfyldt petroleum på 10 l plastdunke,
- at have tilført grundvandet forurenende stoffer, idet petroleumsspild (via olie- og benzinudskilleren, som var fyldt på grund af manglende tilsyn) strømmede til ejendommens kloaksystem,
- at have spildt ca. 60 l petroleum, der via en pladsafvandingsbrønd og et separat regnvandssystem blev ført til en afvandingsgrøft med udløb til Kalundborg havn.

Der var endvidere rejst tiltale for overtrædelse af en række bestemmelser i lov om autorisation af el-installationer og bekendtgørelse om national vejtransport af farligt gods.

Anklagemyndighed

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om en bøde på 25.000 kr.

*Tiltalte
Frifindelse*

Tiltalte påstod frifindelse for tiltale efter miljøbeskyttelsesloven, fordi

- virksomheden ikke var godkendelsespligtig
- at det ikke var godtgjort, at der fra ejendommen blev tilført vandløb eller grundvand petroleum, eller at olieudskilleren var overfyldt,

- at det var unødvendigt at underrette kommunen om spildet af 40-50 l petroleum, idet kun en ½ l løb ned i regnvandskloakken, hvor det blev opsugt af grus og ikke forårsagede nogen forurening.

Retten

Retten fandt tiltalte skyldig i at have påbegyndt en godkendelsespligtig virksomhed uden tilladelse. Retten fandt det dog ikke godtgjort, at olieudskilleren var fyldt og derved forårsagede, at petroleum strømmede ud i spildevandsledningen, hvorfor tiltalte blev frifundet herfor.

For så vidt angår de 60 l petroleum, der var spildt, fandt retten det godtgjort, at der var løbet betydeligt mere petroleum ned i brønden end angivet af tiltalte, og at tiltalte burde have forhindret dette.

Bøde på 10.000 kr.

For overtrædelsen af §§ 11, 17 og 35 i miljøbeskyttelsesloven samt bestemmelsen i lov om autorisation af el-installatørers transport af farligt godt blev tiltalte idømt en bøde på 10.000 kr.

Sag nr. 15. Vaskestøjen.

Dom afsagt af Københavns Byrets 5. afd. den 9. juni 1992.
(S 616)

Autoværkstedsbekendtgørelsen § 25, stk. 3 - støj fra vaskehal.

Tiltale

Ejeren af et Auto servicecenter var tiltalt for at have været ansvarlig for støj fra servicecentrets vaskehal, der lå mindre end 20 m fra skel.

Støjen stammede ikke fra selve vaskehallen, men fra kundernes kørsel til og fra vaskehallen, måttebankning, støvsugning af biler samt smækkende bildøre og musik i forbindelse med klargøring af biler til vask.

Anklagemyndigheden

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om en bøde på ikke under 5.000 kr., konfiskation af fortjeneste ved vask af biler fra 5. oktober 1990 på 150.000 kr. samt at tiltalte blev tilpligtet indenfor en nærmere fastsat frist under tvang af fortløbende bøder at lovliggøre forholdene.

Tiltalte nægtede sig skyldig, idet det blev gjort gældende, at lydemission fra biler, der benytter hallen, ikke kan anses som »støjende, erhvervs-mæssig aktivitet«. Tiltalte gjorde endvidere gældende, at der i givet fald hverken forelå forsæt eller uagtsomhed.

Retten

Støjende aktivitet nærmere end 20 m fra skel er forbudt, og retten fandt, at kundernes aktivitet havde en sådan tilknytning

til driften af vaskehallen, at de var et led i denne. Objektivt set var der derfor sket en overtrædelse af bekendtgørelsen.

Bøde 15.000 kr.

Da tilsynsmyndigheden havde meddelt tiltalte, at forholdene var ulovlige, og da tiltalte herefter var fortsat med driften, fandt retten, at der var handlet forsætligt og idømte en bøde på 15.000 kr.

Konfiskation af fortjeneste på 150.000 kr.

Da overtrædelsen havde fundet sted i mere end 1½ år fulgte retten anklagemyndighedens påstand om konfiskation af fortjenesten. Tiltalte havde ikke anfægtet anklagemyndighedens beregning, og der skete derfor konfiskation af 150.000 kr.

Tvangsbøder på 5.000 kr. pr. påbegyndt måned

Endelig blev fastsat tvangsbøder på 5.000 kr. pr. påbegyndt måned.

Sag nr. 16. Den forurenede grund.

Dom afsagt af Københavns byrets 4. afd. den 21. august 1992. (S 150 91)

MBL § 52 - påbud om oplysning.

Tiltale

Ejeren af en vulkanisørvirksomhed var tiltalt for at have undladt at efterkomme kommunens påbud om inden 6 uger at indsende forslag til en orienterende undersøgelse af forureningen af undergrunden på en ejendom, hvor han i en årrække havde drevet vulkanisørvirksomhed herunder oplysninger om virksomheden gennem årene.

Anklagemyndigheden: tvangsbøder

I henhold til retsplejelovens § 997, stk. 3, påstod anklagemyndigheden, at tiltalte blev pålagt tvangsbøder, indtil påbuddet var efterkommet.

Tiltaltes forklaring

Tiltalte nægtede sig skyldig under henvisning til, at grunden ikke kunne være forurennet. Tiltalte havde i 1990 forsøgt at sælge ejendommen. I den forbindelse havde køber ladet Geoteknisk Institut udarbejde en rapport, som viste, at grunden var forurennet, hvorefter handelen ikke blev til noget. Miljømyndighederne havde ikke haft adgang til at se denne rapport, som tiltalte betragtede som rent fup, idet det ikke var kontrolleret, at jordprøverne stammede fra hans ejendom.

Retten: Bøde på 2.000 kr. og tvangsbøder á 1.000 kr.

Retten fandt det godtgjort, at tiltalte var skyldig og idømte en bøde på 2.000 kr.

Hvis påbuddet ikke blev efterkommet inden 2 måneder fra dommens afsigelse skulle tiltalte betale 1.000 kr. for hver påbegyndt måned efter fristens udløb.

Sag nr. 17. Mejeriet, der forurenede.

Dom afsagt af retten i Nyborg den 8. september 1992.
(SS 259/91)

MBL § 18, stk. 1 - mejerispildevand.

Tiltale

Ejeren af et mejeri blev tiltalt for forsætligt og for at opnå økonomisk fordel ved af aflede 87 m³ spildevand fra mejeriet indenfor 24 timer, selv om højeste tilladte afledning til kloak var 80 m³ spildevand pr. døgn.

Mejeriejeren blev endvidere tiltalt for i samme tidsrum at have afledt 195 kg BI₅ mod de tilladte 70 kg BI₅ pr. døgn.

*Tiltalte:
Ikke skyldig*

Tiltalte nægtede sig skyldig med den begrundelse, at han ikke var personlig ansvarlig for mejeriets drift, og at det ikke var dokumenteret, at de foretagne spildevandsanalyser var korrekte.

Den tiltalte havde siden 1975 været bestyrer på mejeriet. Den 3. december 1989 overtog han det som ejer.

Spildevandstilladelsen var meddelt af kommunen i april 1988 og stadfæstet af Miljøstyrelsen i januar 1989. Heri var det også bestemt, at der senest den 1. april 1989 skulle være etableret et såkaldt udligningsanlæg, dvs. et internt rensningsanlæg til processpildevand. Et sådant anlæg var ikke opført på tidspunktet for den ulovlige udledning. Anlægget blev opført i sommeren 1992, men var på domstidspunktet endnu ikke godkendt af kommunen.

*Retten
bemærkninger*

Efter bevisførelsen lagde retten til grund

- at tiltalte ved erhvervelsen af mejeriet i december 1989 var bekendt med, at der inden 1. juni 1989 skulle have været etableret et udligningsarrangement,
- at tiltalte ved at udskyde opførelsen opnåede økonomisk gevinst svarende til rentebesparelser i perioden fra overtagesdagen til etableringen i sommeren 1992,
- at der ikke var grundlag for at betvivle målingerne og analysen af mejeriets spildevand,
- at overskridelserne kunne have været undgået, såfremt udligningsarrangementet havde været opført, og
- at tiltalte handlede forsætligt.

*Retten:
Bøde 15.000 kr. samt
tvangsbøder på 1.000 kr.
pr. måned.*

Retten idømte tiltalte en bøde på 15.000 kr.

Under tvang af månedlige bøder på 1.000 kr. blev tiltalte endvidere pålagt inden den 2. oktober 1992 at opnå kommunens godkendelse af udligningsarrangementet.

Kommuner

Sag nr. 18. Rensningsanlægget på campingpladsen.

Dom afsagt af Østre Landsrets 17. afd. den 25. juni 1992.
(S 68/1992)

Mbl. § 18 - spildevandsudledning.

Tiltale

En kommune blev tiltalt for som driftsherre for et renseanlæg på en campingplads at være ansvarlig for, at der i perioden fra den 21. maj 1987 til den 7. september 1989 til Roskilde Fjord blev udledt spildevand, der overskred tilladelsens grænseværdier for de maksimale koncentrationer pr. l spildevand af organisk, bundfældeligt og suspenderende stof.

Byretten enig i anklage.

Byretten lagde til grund, at kommunen løbende blev orienteret om overskridelser og via tilsynsrapporten var bekendt med overskridelserne og med renseanlæggets dårlige funktion. Kommunen havde løbende søgt at forbedre kvaliteten af anlæggets drift, som viste sig utilstrækkeligt, og selv foretog prøver, der viste overskridelser. Tilsynsmyndigheden udtog ikke det antal prøver, som DIF-anvisningen anbefaler, men DIF-anvisningen var tænkt som vejledning og ikke som normfastsættende regelgrundlag. Kommunen stillede først på et sent tidspunkt spørgsmål ved tilsynsmyndighedens måde at udøve kontrol på, og kommunen havde indrettet sig på, at renseanlægget ikke fungerede optimalt. Retten fandt herefter at miljøbeskyttelseslovens § 83, stk. 4, jf. stk. 1, nr. 3, jf. § 18 var overtrådt.

Bøde 25.000 kr.

På baggrund af den tid, der var forløbet, samt under hensyn til overskridelsernes omfang blev kommunen idømt en bøde på 25.000 kr.

Landsretten stadfæstede

Landsretten fandt kommunen skyldig og bemærkede, at den omstændighed, at der i hvert fald i en del af perioden ikke blev foretaget det antal vandprøver, som fulgte DIF's anvisninger for kontrol af vandforurening ikke var ensbetydende med, at man kunne undlade at lægge tilsynsrapporterne til grund. Landsretten stadfæstede derfor byretsdommen.

Landbrug

I den forløbne periode er der afsagt en lang række domme om udbringning af flydende husdyrgødning, manglende opfyldelse

af krav til møddingspladser samt halmafabrænding. Disse sager følger praksis, idet bøderne dog har haft en stigende tendens, jf. tidligere udsendte »Miljøstraffesager«.

Nogle mere principielle sager er endt i frifindelse - flere på grund af manglende bevis f.eks. i forbindelse med fejl i tilsynet. De refererede domme er overvejende af denne art.

Sag nr. 19. Det udledte møddingsvand.

Dom afsagt af Østre Landsrets 7. afd. den 9. april 1992.

MBL § 17, stk. 1 - bøde til kommunalt ansat.

Tiltale

Tiltalte var anklaget for at have udledt aje og møddingsvand til det omkringliggende terræn, der via en grøft og drænbrønd havde forbindelse til en kanal. Anklagemyndigheden påstod tiltalte idømt en bøde på 5.000 kr. Tiltalte nægtede sig skyldig, dels fordi det vand, der løb i brønden på gårdspladsen, var regnvand fra maskinhusets tag, dels fordi vandet fra brønden blev afledt til en lomme på tiltaltes mark, der ikke havde forbindelse til kanalen.

Byretten

Ud fra en forklaring afgivet af en biolog i kommunen lagde Byretten til grund, at tiltalte havde ledt møddingsvand via en brønd på gårdspladsen, grøfter og dræn til kanalen. Selv om der ikke forelå oplysninger om udledningens omfang og forureningseffekt, fandt retten, at møddingsvandet kunne medføre forurening af vandløbet, idet tiltalte havde haft dyrehold på ejendomme.

Bøde på 5.000 kr.

Byretten idømte en bøde på 5.000 kr.

Tiltalte ankede dommen til Landsretten med påstand om frifindelse. Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse.

*Landsretten:
Frifindelse.*

Efter bevisførelsen fandt Landsretten det ikke godtgjort, at vandet i kanalen var møddingsvand eller at det hidrørte fra tiltaltes ejendom. Landsretten frifandt derfor tiltalte.

*Kommunens vidne
blev pålagt en bøde
på 1.000 kr.*

Da vidnet fra kommunen trods tilsigelse var udeblevet fra retsmødet uden at have meddelt forfald, blev det bestemt, at denne skulle betale en bøde på 1.000 kr.

Sag nr. 20. Den uautoriserede gylletank.

Dom afsagt af Vestre Landsrets 2. afd. den 10. august 1992 (S 2843/1991).

Husdyrgødningsbkg. § 36, stk. 1, nr. 1 jfr. §§ 29 og 16.

Tiltale

En landmand var tiltalt for at have undladt at efterkomme kommunens påbud om at lade en autoriseret kloakmester føre alt spild fra omladepladsen ved ejendommens gylletank til en fortank i frostfri dybde eller gennem en isoleret ledning. Der blev endvidere nedlagt påstand om, at tiltalte under tvang af fortløbende bøder, skulle tilpligtes at efterkomme kommunens påbud.

Sagens forløb

I forbindelse med et tilsyn konstaterede kommunen, at afløbsledningen ved tiltaltes gyllebeholder var etableret af en ikke autoriseret kloakmester, og at kravet om, at der skulle være mindst 15 m mellem gyllebeholderen og drænet ikke var overholdt. Kommunen forsøgte at finde en løsning og havde efter besigtigelsen aftalt med tiltalte, at det dræn, der blev ført forbi gyllebeholderen, blev fjernet og erstattet af en tæt ledning, og at omladepladsen blev udført således, at alt spild blev ført tilbage til fortank i frostfri dybde.

Såfremt frostfri dybde ikke kunne opnås skulle ledningen isoleres og omladepladsen udføres med et fald på 3 cm pr. m. Arbejdet skulle udføres af en autoriseret kloakmester og være afsluttet inden 1. april 1990.

Arbejdet blev imidlertid ikke udført, og tiltalte fik derfor påbud herom i maj 1990.

I august 1990 oplyste kloakmesteren, at påbudet var efterkommet bortset fra, at tiltalte ikke ønskede af ændre afløbsledningen.

Nyt påbud

Kommunen meddelte herefter et nyt påbud med krav om færdiggørelse inden den 30. september 1990. Man gjorde endvidere opmærksom på, at manglende efterkommelse ville medføre politianmeldelse.

På initiativ af den lokale landboforening blev der afholdt et møde. Kommunen gjorde herunder opmærksom på, at loven ikke gav dispensationsmulighed for kravet om, at arbejdet skulle udføres af autoriseret kloakmester.

På forespørgsel fra politimesteren oplyste Miljøstyrelsen, at det i sagen omhandlede rør fra omladepladsen til fortanken måtte anses som et »afløb«, der var omfattet af § 16 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Overtrædelse af § 16 var ikke selvstændig strafsanktioneret efter bekendtgørelsens § 36, men alene manglende efterkommelse af påbud efter § 29 og § 30.

Tiltaltes forklaring

Tiltalte oplyste, at gylletanken blev opført i 1987. Der var frit udløb fra røret til fortanken, som var en gammel ajlebeholder, og man havde kapacitet til oplagring af mere end 9 måneders gylle. Der blev fyldt op rundt omkring gylletanken med byggemateriale og i samarbejde med en fhv. kloakmester nedlagt et

PVC-rør. Der blev senere lagt cement hen over røret. På grund af fortankens placering kunne røret ikke ligge i frosthøje dybde. Tiltalte var i øvrigt uvidende om, at kloakmesteren ikke længere havde sin autorisation.

Anklagemyndighedens påstand

Anklagemyndigheden anførte bl.a., at sagen drejede sig om, at påbudet af 11. september 1990 ikke var opfyldt. Påbudet var givet med rette, idet den omtalte ledning var omfattet af § 16.

Tiltaltes

Tiltalte gjorde opmærksom på følgende, at omladepladsen ligesom fortanken ikke var omfattet af bekendtgørelsens § 16, og kommunen havde derfor ikke hjemmel til at udstede påbudet, og anlæggelse af omladeplads iøvrigt var unødvendig. Ledningen var kun en sikkerhedsforanstaltning i tilfælde af, at der blev spildt gylle, og tiltalte ville gerne have rent omkring tanken; og derfor skulle evt. spild kunne ledes tilbage til tanken.

Byretten - frifindelse

Efter rettens opfattelse var det afgørende, om røret fra omladepladsen ved gyllebeholderen til fortanken var omfattet af § 16. Bestemmelsen omhandler afløb fra stalde, møddinger og ensilageoplæg samt samle- og pumpebrønde. Bekendtgørelsen skelner mellem møddinger og åbne beholdere til husdyrgødning, jfr. § 3. Beholdere til flydende husdyrgødning er ikke omtalt i § 16, ligesom bestemmelsen heller ikke ses at omhandle afløb fra en omladeplads. Efter rettens opfattelse havde kommunalbestyrelsen derfor ikke den fornødne hjemmel til at udstede påbudet.

Byretten frifandt derfor tiltalte.

Anklagemyndighedens anke

Sagen blev af anklagemyndigheden anket til Landsretten, hvor man tilkendegav, at man ikke ville protestere mod strafbortfald i medfør af straffelovens § 84, jfr. stk. 1, nr. 3. Anklagemyndigheden påstod tvangsbøder fra 1. januar 1993. Tiltalte påstod stadfæstelse af byretsdommen.

Landsrettens bemærkninger

Landsretten lagde til grund, at røret var beregnet til transport af bl.a. spildt gylle fra omladepladsen ved gyllebeholderen og tilbage til fortanken ved tiltaltes staldbygning og derfor omfattet af begrebet »afløb fra stalde, møddinger ... samle- og pumpebrønde« i § 16.

På baggrund heraf og da påbudet måtte betragtes som lovligt, fandt retten tiltalte skyldig.

Landsretten: strafbortfald og tvangsbøder á 1000 kr. pr. påbegyndt måned

Efter anklagemyndighedens tilkendegivelse bestemte Landsretten, at straffen skulle bortfalde. Til opfyldelse af påbudet, blev tiltalte idømt tvangsbøder på 1.000 kr. pr. påbegyndt måned efter 1. januar 1993.

Sag nr. 21. Gyllen løb til vandløbet.

Dom afsagt ved kriminalretten i Vejle den 2. oktober 1991
(PS 151/1991).

Mbl § 17, stk. 1, § 53, stk. 1 og 2, - manglende underretning, frifindelse.

Tiltale

En landmand var tiltalt for at være ansvarlig for ulovlig udledning af gylle til en bæk samt for - efter at forureningen var konstateret - at have undladt at underrette miljømyndighederne eller foretage noget for at begrænse eller hindre gyllens løb til vandløbet, hvilket medførte en væsentlig forurening.

Retten

Uheldet skyldtes, at et spjæld mellem 2 gylletanke havde sat sig fast og forårsagede oversvømmelse af arealerne omkring tanken. Herfra løb gyllen ud i bækken via en regnvandsledning og skelgrøft. Da tiltalte fik kendskab til uheldet samme dag ved 18-tiden - det var da skumring - var der foretaget opsugning af gylle fra arealet omkring tankene. Tiltalte undersøgte bl.a. grøften og fandt, at vandet var rent, og han skønnede, at der ikke var sket skade på vandløbet.

*Frifindelse
uheld*

Retten lagde til grund, at der var tale om et uheld, som tiltalte ikke kunne være ansvarlig for og frifandt for overtrædelse af mbl. § 17, stk. 1.

Manglende tilregnelser

Da retten ikke fandt det godtgjort, at tiltalte burde have indset, at uheldet medførte væsentlig forurening af vandløbet eller indebar fare herfor, frifandt man endvidere tiltalte for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 53, stk. 1 og 2.

Sag nr. 22. Hvad der gemte sig under plasten

Dom afsagt af Viborg kriminalret den 30. oktober 1991
(SS 252/1991).

Husdyrgødningsbkg. (nr. 568 af 22. september 1988) § 36, stk. 1, nr. 1. - tilsynsfejl, bevis.

Tiltale

En landmand var tiltalt for ikke inden fristens udløb at efterkomme kommunens påbud om at fjerne et ulovligt oplag af ensilage mindre end 15 m fra naboejendommen.

*Manglende
undersøgelserbevis*

Under sagens behandling for retten påstod tiltalte frifindelse under henvisning til, at der ikke var tale om ensilageoplæg men et oplæg af en blanding af hø og roer uden top.

Miljømyndigheden oplyste, at oplaget var konstateret i en ulovlig silobygning, hvor der ikke lovligt kunne oplægges ensilage. Kommunens tilsynsførende havde ved tilsynet konstateret et oplag, tæt overdækket med sort plast fastholdt med bildæk, således som ensilage normalt oplægges. Den tilsynsførende oplyste, at der på intet tidspunkt under samtalen med tiltalte var tvivl om, at der var tale om ensilage, og at det bl.a blev diskuteret, om ensilagen var saftgivende. Han kiggede derfor ikke under plasten, da der ikke var nogen tvivl om, hvad der lå under plasten.

*Miljøstyrelsen
ensilage*

Politimesteren forespurgte herefter Miljøstyrelsen, om den nævnte blanding kan betegnes som ensilage i den i husdyrgødningsbekendtgørelsen tillagte betydning. Miljøstyrelsen udtalte den 21. august 1991, at ensilage eller ensilering er en konserveringsproces, hvor massen pakkes tæt sammen, så luftskifte forhindres, hvorved der opnås en kortvarig gæringsproces. Til opsamling af saften kan iblandes snittet halm eller evt. hø. Det er ikke sædvanligt at ensilere roer, men det kan lade sig gøre og sker, hvis de f.eks. er blevet skadet. Roerne må i så fald raspes og høet snittes, og blandingen pakkes tæt.

Den aktuelle blanding bestod af hø og roer uden top, og Miljøstyrelsen kunne på dette grundlag ikke fastslå, om der var tale om ensilage, der var oplagt under plasten.

*Retten
frifindelse*

På baggrund af Miljøstyrelsens udtalelse fandt retten det ikke godtgjort, at oplaget med sikkerhed var ensilage og frifandt derfor tiltalte.

Miljøstyrelsen havde iøvrigt meddelt politimesteren, at hvis retten lagde tiltaltes forklaring til grund, burde det overvejes, at rejse tiltale for overtrædelse af mbl. § 52 for at undlade af afgive de nødvendige oplysninger til tilsynsmyndigheden.

Sag nr. 23. Gyllen i bækken.

Dom afsagt af retten i Horsens den 20. december 1991
(FS 84-446/91).

Mbl. § 17, stk. 1, mbl § 53 - gylle, vandløb, manglende underretning.

Tiltale

En landmand var tiltalt for ved grov uagtsomhed at have udledt gylle til en bæk og at have oplagt forurenende stoffer så nær bækken, at der var fare for, at stofferne kunne skylles ud i bækken, samt at have undladt at underrette tilsynsmyndigheden om forureningen.

Sagsforløbet

Sagen var, at der den 14. februar 1991 om aftenen var løbet gylle fra gylletanken ind i stalden og på området omkring gylletanken. Tiltalte undlod i tiden indtil den 23. februar at fjerne gyllen, hvorved gyllen via en drænledning løb til bækken med bl.a fiskedød til følge. Tiltalte underrettede heller ikke myndighederne om forureningen.

Anklagemyndigheden

Under sagen erklærede anklagemyndigheden sig enig i, at gylleudslippet skyldtes et hændeligt uheld. Sagen angik herefter spørgsmålet, om tiltalte i tiden efter udslippet havde handlet ulovligt.

Hændelsesforløbet

Efter at have konstateret udslippet rekvirerede tiltalte en slamsuger, som fjernede en del af gyllen. Der forblev imidlertid gylle tilbage på jorden, som var frossen. Den 22. februar, hvor det var tøvejr, meddelte tilsynsmyndigheden mundtligt påbud om, at regnvand og gylle straks skulle opsuges og fast møg afskrabes på nærmere angivne arealer. Arbejdet var først færdigt den 23. om eftermiddagen, efter at påbudet var gentaget.

Tiltalte

Tiltalte fandt, at han havde gjort, hvad der var praktisk muligt efter at uheldet var konstateret, og at der i øvrigt ikke forelå en væsentlig forurening.

Forurening i drænudløb og gennemløbsbrønd

Analysen taget den 21. februar og 22. februar 1991 viste en forurening i drænudløbet svarende til henholdsvis 199 PE og 803 PE. Analysen taget den 22. februar og 23. februar 1991 i gennemløbsbrønden ca. 100 m fra ejendommen, viste forurening svarende til henholdsvis 897 PE og 5196 PE.

Byrettens dom

Byretten fandt, at den omstændighed, at tiltalte straks efter at have konstateret udslippet havde rettet henvendelse til en maskinstation og fået en slamsuger til stedet, var en rimelig foranstaltning til at undgå skadevirkninger. Tiltalte havde derimod ikke taget tilstrækkeligt vare på gylleresten, der lå tilbage på den frosne jord, eller trods mundtligt påbud af 22. februar 1991 sørget for oprydning uden for svinestald og ensilageplads.

Retten fandt, at tiltalte havde udvist simpel uagtsomhed i forbindelse med undladelsen mellem den 15. og 21. februar og grov uagtsomhed ved ikke at efterkomme påbud af 22. februar 1991.

Bøde: 10.000 kr.

Tiltalte blev idømt en bøde på 10.000 kr.

Sag nr. 24. Den manglende møddings- og ensilageplads.

Dom afsagt ved Byretten i Middelfart den 10. december 1991 (P.S. 313/1991).

Husdyrgødningsbkg. § 36, stk. 1 - ulovligt oplag, manglende møddings- og ensilageplads, påbud.

Tiltale

En landmand var tiltalt for ikke at efterkomme kommunens påbud om at etablere en lovlig møddingsplads og ensilageplads på ejendommen samt for indtil da at have opbevaret fastgødning og saftgivende ensilage på pladsunderlag afgrænset af plastfolie og halmballer af pladsfolie mindst 15 meter fra skel og sø.

Byretten
bøde på 25.000 kr.

Bl.a. ud fra tiltaltes erkendelse fandt retten det bevist, at tiltalte havde forset sig som beskrevet og idømte en bøde på 25.000 kr.

Tvangsbøder
1.000 kr./uge.

Retten fastsatte endvidere tvangsbøder efter retsplejelovens § 997 på 1000 kr. om ugen fra en nærmere bestemt dato, såfremt påbudet ikke blev efterkommet.

Sag nr. 25. Mødding uden randmur

Dom afsagt af Vestre Landsret, 2. afd, den 16. september 1992 (S 504/1992).

Husdyrgødningsbkg. § 36, jf. § 19 - overløb, møddinganlæg, økonomiske problemer ingen undskyldning.

Tiltale

En landmand var tiltalt for at have undladt at tømme ejendommens opbevaringslæg så ofte, at det ikke løb over, samt undladt at efterkomme kommunens påbud om at lovliggøre møddingsforholdene (randmur og afløb).

Tiltalte

Tiltalte oplyste i retten, at han havde et projekt til godkendelse, og at han havde søgt tilskud. Det tog imidlertid så lang tid, at han nu ville sætte besætningen ud.

Byretten

Byretten fandt det bevist, at møddingens omgivelser i regnvejr pga manglende randmur og afløb kunne være oversvømmet, og idømte tiltalte en bøde på 5.000 kr samt tvangsbøder på 500 kr. om ugen.

Landsretten

I Landsretten oplyste tiltalte, at han ikke havde sat besætningen ud, fordi kreditforeningen som betingelse herfor forlangte så

stort et afdrag, at det ikke kunne betale sig. Ejendommen havde været på tvangsauktion, og anden auktion var berammet.

Landsretten stadfæstede byrettens dom.

Sag nr. 26. Den manglende gyllebeholder.

Dom afsagt den 19. august 1992 ved retten i Nykøbing Mors (PS 143/1992).

Mbl. § 110, stk. 1, nr. 2, husdyrgødningsbkg. § 36, stk. 1, og §§ 7, 10 og 29 - manglende gyllebeholder.

Tiltale

En landmand var tiltalt for at have undladt at efterkomme kommunens påbud om lovliggørelse af opbevaringsforholdene for fast husdyrgødning. Tiltalte havde ikke etableret fast bund med afløb til godkendt gyllebeholder, sidebegrænsning bestående af mur eller randzone og gyllebeholder inden 1. oktober 1991.

Tiltalte var repræsenteret af en bygningskonsulent

På tiltaltes vegne mødte en bygningskonsulent, der forklarede, at tiltalte havde erkendt sig skyldig. Bygningskonsulenten oplyste endvidere, at der nu var etableret en gyllebeholder, således at møddingpladsen ikke længere var i brug og heller ikke skulle etableres med fast bund, idet al husdyrgødning fremover skulle transporteres til gyllebeholderen. En del af rørsystemet ville dog først blive færdiggjort i den følgende uge, således at gyllen på daværende tidspunkt blev ført med en slamsuger fra fortanken til gyllebeholderen. Om årsagen til forsinkelsen ud over den 1. oktober 1991 oplyste bygningskonsulenten, at dette dels skyldtes, at entreprenøren lavede en konstruktionsfejl på den gyllebeholder, som bygningskonsulenten havde lavet projekt til og holdt licitation på i eftersommeren 1991, dels den omstændighed, at tiltalte var menneskesky.

Retten:

Bøde på 7.000 kr.

Retten fandt tiltalte skyldig på baggrund af dennes erkendelse i anklageskriftet og idømte en bøde på 7.000 kr.

Ud fra bygningskonsulentens oplysninger fandt retten ikke grundlag for at idømme tiltalte tvangsbøder.

Sag nr. 27. Rent under minken.

Dom afsagt af retten i Aalborg den 20. maj 1992(SS 465/91).

Pelsdyrfarmbkg. § 7, stk. 2, ifr. § 14.

Tiltale

Ejeren af en pelsdyrfarm var tiltalt for ikke at udskifte og udlægge et ca. 10 cm tykt lag sand eller grus under burene. Ud-

skiftningen skulle efter bekendtgørelsens § 7, stk. 2, ske i perioden fra november 1990 til april 1991. Tiltalen var rejst på grundlag af en anmeldelse fra tilsynsmyndigheden, som ved tilsyn den 9. april 1991 havde konstateret, at der ikke var skiftet grus, og at det heller ikke som lovet var sket den 19. april 1991. Ved tilsyn den 25. maj 1991 var der stadig ikke foretaget udskiftning.

Tiltaltes forklaring

Tiltalte oplyste for retten, at han midt i december 1990 efter pelsning udskiftede alt sandet. I perioden november til april blev der alene anvendt 3 af de 9 haller, og i disse blev den del af gruset, der var snævset, udskiftet med rent grus. De øvrige haller, som var tomme, var trykspulet og fik først påført grus og sand omkring juli 1991, hvor dyrene blev indsat. Den tilsynsførende havde kun været inde på farmen én gang - muligvis den 9. april 1991 - og da talte man alene om udfyldelse af skemaer.

Kommunens tilsynsførende oplyste for retten, at der den 9. april var mug i gruset, og at det derfor ikke kunne være skiftet. Det blev aftalt med ejeren, at *hele* laget skulle udskiftes. Den tilsynsførende erkendte imidlertid, at han ikke ved tilsynet den 19. april og 15. maj 1991 var inde på farmen, men stod ude på vejen i en afstand af 6-7 m.

Retten - frifindelse

Retten fandt det på dette grundlag ikke mod tiltaltes forklaring bevist, at der ved tilsynet den 9. april 1991 eller senere blev påvist forhold, der kunne medføre en overtrædelse af de i anklage nævnte bestemmelser, og tiltalte blev frifundet.

Sag nr. 28. Cypermetrinsagen.

Dom afsagt af retten i Nyborg den 27. november 1991.

Mbl. § 17, stk. 1, (nu § 27, stk. 1), § 52, lov om kemiske stoffer og produkter § 59, nr. 10, - marksprøjtning.

Tiltale

En landmand var tiltalt for ved grov uagtsomhed i forbindelse med marksprøjtning at have tilført sprøjtegift til 2 vandløb og herved voldt skade på miljøet, idet der skete omfattende ødelæggelse af smådyrsfaunaen over en strækning på ca. 6 km og for at have undladt at meddele oplysning om, at den nævnte marksprøjtning anvendte insektmidlet Cyper 10.

Tilsyn

Amtet havde ved tilsyn konstateret, at der i en del af åen ikke var levende bundfauna, men en masse døde smådyr. Udledningen blev sporet til tiltaltes marker. Tiltalte oplyste kun, at han havde

brugt ukrudtsmiddel men intet om insektmiddel, som han nægtede at have brugt. Han havde ingen sprøjtejournal. Da amtet på baggrund af andre sager var overbevist om, at der var anvendt insektmiddel, blev ejendommen undersøgt, og der blev bl.a fundet 6 tomme dunke med insektmidlet Cypermetrin (Cyper 10). Der blev udtaget forskellige prøver, og af Miljø- og levnedsmiddelkontrollenhedens erklæring fremgik, at der var påvist Cypermetrin i slam fra en gennemløbsbrønd og ved udløb fra gården. Stoffet var ikke påvist i vandet, men det blev oplyst i retten, at stoffet binder sig til jord og slam og kun langsomt opløses i vandet.

Tiltalte oplyste i retten, at han selv foretog al sprøjtning (175 ha) og indkøb af sprøjtemidler. Det kunne godt passe, at han på de aktuelle dage havde blandet Cyper 10 i ukrudtsgiftene. Blandingen blev fyldt op ved en 2500 liter vandbeholder, hvor han var tilstede hele tiden. Der er afløb til en gennemløbsbrønd nær vandbeholderen. Det kan ske, at der presses lidt væske ud eller at det skulper over.

Det fremgik af en fremlagt oversigtstegning, at gennemløbsbrønden gennem en rørledning havde forbindelse til åen.

Retten præmisses.

Retten lagde tiltaltes forklaring om hændelsesforløbet og den normale arbejdsgang ved marksprøjtning til grund, og at tiltalte havde stor erfaring med marksprøjtning. Retten lagde endvidere til grund, at så lidt som en ½ liter sprøjtevæske indeholdende et fingerbøl af sprøjtemidlet, der blev spildt i nærheden af vandløbet eller gennemløbsbrønden, ville kunne forårsage udryddelse af smådyrsfaunaen i åen.

Det fandtes godtgjort, at der var sket et udslip af Cyper 10 via tiltaltes gennemløbsbrønd, og at det havde forårsaget den beskrevne forurening. Under hensyn til midlets betydelige giftighed fandtes tiltalte ved den beskrevne fremgangsmåde ikke at have udvist den fornødne forsigtighed og fandtes derfor skyldig i uagtsomt at have udledt sprøjtegift.

Bøde 10.000 kr.

Da den konkrete årsag til spildet af væsken ikke var oplyst, og da man ikke kunne antage, at det var almindelig bekendt, hvor lille mængde sprøjtevæske, der kunne medføre miljøskade, fandt retten det betænkeligt at karakterisere tiltaltes handle måde som groft uagtsom eller uforsvarlig. Tiltalte blev derfor frifundet for overtrædelse af lov om kemiske stoffer og produkter, men fundet skyldig i overtrædelse af mbl. § 17, og af § 52 for ikke at have givet amtets repræsentanter de fornødne oplysninger under efterforskningen den 14. maj 1991.

Under hensyn til graden af uagtsomhed, det benyttede giftstofs farlighed for miljøet og den skete skade idømte retten en bøde på 10.000 kr.

Sag nr. 29. Vask af giftsprøjter ved åen.

Bødeforelæg vedtaget og betalt den 20. august 1992 til politimesteren i Horsens

Mbl. 1991 § 110, stk. 1, nr. 1, jfr. stk. 1, jfr. § 27, stk. 1. - bekæmpelsesmidler i vandløb.

*Bødevedtagelse:
8.000 kr.*

Tiltalte vedtog et bødeforelæg på 8.000 kr. for at have handlet groft uagtsomt i forbindelse med påfyldning og afvaskning af en marksprøjte.

Tiltalte havde anvendt sprøjtemidlet »Tilt Top« og »Cym-pati« og havde afvasket med »rød sprøjterens«, »maskinrens« og 3-dobbelt salmiakspiritus. Sprøjtegiften og afvaskningmidlerne blev tilført en å, hvorved der skete en omfattende ødelæggelse af smådyrsfaunaen over en strækning på ca. 1,5 km.

Sag nr. 30. Den tømte ammoniaktank.

Dom afsagt den 29. maj 1992 ved Retten i Svendborg. (PS 224/1992)

MBL 1991 § 27, stk. 1, jfr. § 110, stk. 1, nr. 1, jfr. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 17, stk. 1 - ejer frifundet.

Tiltale

Ejeren af en maskinstation blev efter trykprøvning af en ammoniaktank tiltalt for at være ansvarlig for, at der den 14. august 1991 blev udledt ammoniak til en å, idet tiltalte havde undladt at sikre sig gennem fornøden instruktion og tilsyn med sit personale, at dette kunne ske.

2 ansatte, B. og W. havde lukket ammoniakholdigt vand fra tanken ud på maskinstationens vaskeplads med en slamsuger, hvorfra en del af vandet løb via regnvandsbrønd og rørledning til en å, som blev forurennet. De ansatte blev tiltalt for overtrædelse af miljølovens § 27.

Retten's vurdering

Retten lagde bl.a. til grund, at trykprøven var foretaget af en fagmand, S., som var vant til at trykprøve ammoniaktanke uden at ejeren var tilstede. S. var bekendt med forholdene på stedet, hvorfor ejeren derfor med rette kunne antage, at arbejdet ville blive foretaget på fuldt betryggende måde.

Ud fra vidneforklaringer fandt retten det bevist, at B. og W. lod vandet fra ammoniaktanken løbe direkte ud på gårdpladsen, hvorved en del løb ned i regnvandsløbet og videre ud i åen, at der var ammoniaklugt fra vandet, og at B. og W. af S. var blevet

bedt om at sprede vandet på markerne af hensyn til forureningsrisikoen.

På denne baggrund fandt retten, at B. og W. havde udvist uagtsomhed ved at pumpe vandet fra ammoniaktanken direkte ud over gårdspladsen, idet de burde have vidst, at der var nærliggende fare for, at der kunne ske en forurening.

Retten:

*Ejeren frifindes
B. og W. bøder
å 2.000 kr.*

Maskinstationens ejer blev frifundet, men de øvrige tiltalte fik hver en bøde på 2000 kr.

Erstatning for oprydning og afhjælpende foranstaltninger blev udskudt til civil sag.

Sag nr. 31. Tilt Top i åen.

Dom afsagt ved kriminalretten i Vejle den 6. maj 1992. (PS 28/1992)

MBL §§ 17 og 53, stk. 1 og 2 - giftudledning i vandløb.

Tiltale

Tiltalte 1, som var landbrugsmedhjælper, var tiltalt for uagtsomt at have foretaget udledning af sprøjtemidlet »Tilt Top« idet det via en regnvandsbrønd løb til et vandløb, samt for ikke straks at have underrettet tilsynsmyndighederne herom og søge følgerne afværget eller forebygget.

Tiltalte 2 blev som arbejdsgiver tiltalt for, at have indrettet et sprøjtepåfyldningssted i umiddelbar nærhed af et regnvandsafløb, og at have undladt at instruere sin medhjælper om at søge at forhindre skadevirkninger som følge af spild af kemikalier.

*Statens Planteavlsvforsøgs
erklæring*

Af en erklæring fra Statens Planteavlsvforsøg fremgik det, at der i 2 vandprøver udtaget henholdsvis i et rør med udløb ved vejen og i regnvandsafløbet på sprøjtepladsen, blev fundet henholdsvis 2,75 og 1.806,4 ppm propicomazol.

Om sprøjtemidlet Tilt Top, der er et svampemiddel, blev det oplyst, at der i 1 liter af midlet findes 125 g af giftstoffet propicomazol. Beregninger havde vist, at 50% af forsøgsdyrene døde, hvis der i en liter vand var mellem 20 og 100 mg propicomazol.

Retten

Ud fra forklaringerne fandtes det godtgjort, at tiltalte 2 havde glemt at lukke en hane til dyserne på sprøjtemaskinen, hvilket medførte, at 2-3 liter koncentreret sprøjtemiddel ved påfyldning løb ud i dyserne og ned på den betonlagte sprøjteplads, hvorfra det - formentlig efter regnskyl - blev ført ud til bækken. I rørudløbet og de følgende 2-3 km. til bækkens sammenløb med et større vandløb døde alle fisk og 90-100% af insektlivet blev slået

ihjel. Der døde mellem 2.500 og 3.000 smerlinger og fra sammenløbet med åen og 500 m derfra var fisk og insektlivet påvirket af forureningen.

Retten fandt, at tiltalte burde have indset risikoen for, at afløbet havde forbindelse til bækken, at sprøjtemidlet ved det første regnskyl ville løbe ned i afløbet, og at dette på grund af midlets giftighed kunne medføre fare for væsentlig forurening. Retten betragtede tiltaltes manglende handling i anledning af uheldet som groft uagtsom.

*Bøde på 5.000 kr.
for grov uagtsomhed.*

Under hensyn til graden af uagtsomhed, det benyttede sprøjtemiddels farlighed og den omfattende skade idømte man tiltalte en bøde på 5.000 kr.

*Arbejdsgiveren en bøde
på 15.000 kr.*

Retten fandt, at tiltalte 2 ved at indrette et sprøjteopfyldningssted i umiddelbar nærhed af et regnvands afløb, der havde udløb i bækken, burde have indset, at der kunne opstå fare for forurening. Selv om medhjælperen havde sprøjtecertifikat, fandt retten endvidere, at tiltalte skulle have instrueret sin medhjælper om, at skadevirkningerne af et uheld med kemikalier på den omhandlede sprøjteplads på grund af dennes placering kunne få særlig alvorlige følger. Tiltalte blev idømt en bøde på 15.000 kr.

Sag nr. 32. Landbrugsejendommen der blev til losseplads.

Dom afsagt ved Retten i Fjerritslev den 8. september 1992.
(PS 136/1992)

Husdyrgødningsbkg. § 34, stk. 1, nr. 1, jfr. § 28, bekendtgørelse om bortskaffelse af affald §§ 7 og 9, og vandløbslovens § 29, - markmødding, afbrænding.

Tiltale

Indehaveren af en landbrugsejendom var tiltalt for

1. at have undladt at efterkomme kommunens påbud om senest den 19. marts 1992 at fjerne en på ejendommen beliggende markmødding,
2. at have undladt at benytte kommunens bortskaffelsesmulighed for affald, idet tiltalte etablerede losseplads bestående af bygningsaffald, storskrald m.v. samt afbrændte dagrenovation,
3. at have undladt at efterkomme kommunens påbud af 21. juli 1989 om snarest og senest den 21. august 1989 og påbud af 2. juni 1992 og senest den 10. juni 1992 om at etablere et effektivt hegn langs en å.

Der blev nedlagt påstand om bøde og påstand om, at tiltalte under tvang af fortløbende bøder blev tilpligtet at fjerne mark-

møddingen, nedlægge den etablerede losseplads og afbrændingsplads for dagrenovation, benytte den anviste bortskaffelsesmulighed samt til at etablere et forsvarligt hegn.

Tiltaltes og kommunens forklaring til forhold 1

Tiltalte forklarede, at stakken på marken bestod af hestegødning, som efter hans opfattelse ikke var omfattet af forbudet mod markmødding, da hestegødning indeholdt mere end 30% tørstof, og da han i øvrigt havde overdækket med halm. Efter hans opfattelse var det derimod omfattet af kompostreglerne.

Miljøtilsynet henviste til, at der var tale om almindelig fast gødning, og at der ikke kunne være tale om kompost, da der blev muget ud hver dag. En prøve af møddingssaften bekræftede dette.

Anklagemyndigheden

Anklagemyndigheden oplyste, at prøver af møddingssaften havde vist følgende:

BI₅ forbrug på 1600, COD-tal på 13.000, kvælstofindhold på 410 mg/l, ammoniakindhold på 77 mg/l og et nitratindhold på 0,11 mg/l.

Tiltaltes og kommunens forklaring til forhold 2

Tiltalte forklarede, at der ikke var tale om en losseplads, men bygningsaffald stammende fra en brand i april 1987. Der lå også afklippede grene fra hegn. Han havde en gang imellem lagt køkkenaffald på pladsen og mente, at han var berettiget til at afbrænde køkkenaffald.

Kommunens miljøtekniker henviste til sine iagttagelser ved tilsynet den 1. juli 1992, hvor der udover det i tiltalen nævnte lå dagrenovation i form af glas, plastik, papkartoner m.v. og et bilbatteri.

Kommunen havde i øvrigt beregnet, at såfremt lossepladsen havde rummet 12 m³ affald, havde tiltalte sparet 4.253,40 kr. i lossepladsafgift, transport og renovationsafgift ved ikke at benytte den anviste bortskaffelsesmuligheder.

Tiltaltes forklaring til forhold 3.

Tiltalte forklarede, at der var elhegn lang hele åen, og at hestene ikke kunne komme ud til åen, men kun til vandingsstedet, der var gravet ind på marken og afhænet mod vandløbet.

Heroverfor stod kommunens iagttagelser om, at hestene havde direkte adgang til åen med deraf følgende forurening og ødelæggelse af vandløbsbrinken til følge.

Retten bemærkninger

Retten lagde til grund,

- at frisk hestegødning var blevet kørt direkte fra stalden til oplægning på marken, og da gødning ikke kunne anses for at være kompost havde tiltalte tilsidesat kommunens påbud,
- at tiltalte havde lagt bygningsaffald og køkkenaffald på pladsen og afbrændt køkkenaffald, at den pågældende plads også

blev benyttet til storskrald, og at det pågældende affald ikke var afleveret efter kommunens anvisning inden for det fastsatte frist,

- at hegnet var anbragt for tæt på vandløbet, således at brinken blev nedtrådt. Selv om vandingsstedet oprindeligt skulle være opstået ved afgravning, fremtrådte det som en del af vandløbet, som kun var afgrænset fra vandløbet ved tiltaltes hegn. Tiltalte havde derfor tilsidesat det påbud, kommunen gav i henhold til vandløbslovens § 29.

*Bøde på 9.000 kr.
Ugentlige tvangsbøder på
250 kr.*

Retten fandt tiltalte skyldig efter anklageskriftet og idømte en bøde på 9.000 kr.

Tiltalte skulle endvidere inden den 1. november 1992 fjerne markmøddingen, nedlægge lossepladsen ved at benytte de bortskaffelsesmuligheder, der var anvist af kommunen og etablere forsvarligt hegn langs åen. For hver uge, fristen blev overskredet, skulle tiltalte betale en bøde på 250 kr. for hver af de 3 forpligtelser, som ikke var opfyldt.

Diverse

Sag nr. 33. Den ulovlige boring.

Dom afsagt af Vestre Landsrets 8. afdeling den 23. marts 1992.

Vandforsyningslovens § 21. - Brøndboring.

Tiltale

En brøndborer og en ejer af en fællesboring blev tiltalt for uden tilladelse og uden forudgående anmeldelse til kommunen at have etableret en ny fælles vandindvindingsboring.

Brøndboreren var ved byretsdom af 7. marts 1988 anset for skyldig i overtrædelse af samme bestemmelse.

*Tiltalte ejers
forklaring*

Tiltalte forklarede, at han sammen med naboen i mange år havde benyttet en fællesboring, der stammende fra 1928. Da pumpen var slidt, kontaktede han efter aftale med naboen et VVS-firma, som oplyste, at en ny pumpe ikke ville kunne påsættes den eksisterende boring. Han kontaktede derefter medtiltalte brøndborer, som etablerede en ny boring ca. 1 m fra den gamle.

Efter nogle dage blev ejeren kontaktet af kommunen, der udtog prøver af vandet og fandt urenheder. Der var ikke tidligere fundet urenheder og tiltalte fik jævnlige vandet kontrolleret, da han var leverandør af konsummælk.

Tiltalte brøndborer

Brøndboreren oplyste, at han ikke var uddannet brøndborer, men at han havde lært faget i praksis.

*Kommunens
bemærkninger*

Sidst i september 1990 fik kommunen oplysning om, at den nævnte boring var udført, og man gjorde tiltalte opmærksom på, at der forinden skulle have været givet tilladelse, således at kommunen havde haft mulighed for at vurdere løsningsmuligheder, og evt. stille krav til tilladelsen. Under henvisning til Miljøstyrelsens skrivelse af 19. april 1981 havde kommunen gjort opmærksom på, at boring med efterfølgende anmeldelse kun kunne ske i nødsituationer. Der var i øvrigt ikke efterfølgende givet tilladelse til den udførte boring, da man ikke havde fået oplysninger om afstand til forureningskilder samt boreresultat, som brøndboreren skulle have indberettet til DGU.

Anklagemyndigheden

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om, at de tiltalte blev straffet med bøde.

Byretten

Boringen var efter byrettens opfattelse ikke omfattet af vandforsyningslovens § 21, stk. 2, da den eksisterende boring fungerede, og den tiltalte ejer i længere tid havde været klar over, at alternativ vandforsyning skulle søges sikret. Man fandt det imidlertid godtgjort, at der ikke var sket anmeldelse, og de tiltalte blev derfor fundet skyldig i overtrædelse af vandforsyningslovens § 21.

*Bøde til brøndborer
på 5.000 kr.
ejerens advarsel*

Byretten idømte brøndboreren en bøde på 5.000 kr., men kun en advarsel til ejeren, som måtte betragtes som en lægmand, der havde kontaktet en sagkyndig.

*Landsrettens
behandling*

Sagen blev anket til Landsretten, hvor brøndboreren påstod frifindelse, subsidiært formildelse. Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse.

Brøndboreren forklarede supplerende, at det var hans opfattelse, at der var tale om en nødsituation, idet den gamle pumpe kunne bryde sammen når som helst. Han gjorde endvidere opmærksom på, at andre kommuner ikke stiller krav om tilladelse, når det angives, at der er tale om erstatningsboringer inden for 5 meter.

Boringens ejer oplyste, at det af hensyn til dyreholdet på ejendommen var nødvendigt at sikre vandforsyningen øjeblikkeligt, fordi den gamle pumpe når som helst kunne bryde sammen og den nærmeste gård lå ca. 1½ km. væk. Den gamle boring blev sløjfet ca. 8 dage efter etableringen af den nye.

Den VVS-mand, der beså pumpen, fandt, at der var tale om en nødsituation. Dette blev bestridt af kommunen, idet vandforsyningen stadig fungerede, selvom vandmængden var faldende. Etablering af en nødledning ville i øvrigt kunne være sket uden større omkostninger.

*Landsrettens
bemærkninger*

Landsretten lagde i sin vurdering følgende til grund:

- Den nye boring var etableret inden for en afstand af 5 meter fra den hidtidige boring.
- Den gamle pumpe var nedslidt og kun midlertidigt udbedret.
- Vandforsyningen havde gennem længere tid været nedsat, men ikke på noget tidspunkt afbrudt.

På den baggrund fandt man, at betingelserne for at etablere en erstatningsboring efter bestemmelserne i vandforsyningslovens § 21, stk. 2, ikke havde været til stede, hvorfor tiltalte var skyldig. Manglende forudgående anmeldelse efter den nævnte bestemmelse er ikke strafbart, hvorfor tiltalte blev frifundet for denne del af tiltalen.

*Landsretten:
Stadfæstelse.*

Landsretten idømte ligesom byretsdommen en bøde på 5.000 kr.

Sag nr. 34. Tilslutning til kloak.

Dom afsagt af Vestre Landsrets 2. afd. den 5. maj 1992.
(S 510/1991)

Bekendtgørelse nr. 248 af 15. maj 1986 om tilførsel af spildevand til vandløb, søer eller havet mv. § 14, jfr. § 26. - Spildevand.

Tiltale

Tiltalte var anklaget for trods kommunens påbud af 14. maj 1990 at have undladt at efterkomme kommunens krav om at lade ejendommens kloaksystem tilslutte kommunens nyetablerede spildevandsanlæg.

Der blev nedlagt påstand om bøde samt i medfør af retsplejelovens § 997, stk. 3, påstand om, at forholdet blev lovliggjort under tvang af fortløbende bøder.

Tiltaltes forklaring

Tiltalte forklarede, at grunden til at han ikke havde efterkommet påbudet var, at ledningens dimension - 10 cm - var for lille, og ikke lå dybt nok i jorden. Spildevandet fra hans ejendom gik til en anden grøft efter at have passeret 3-4 rensebrønde. Tiltalte henviste i øvrigt til forskellige regler og afgørelser om lodsejerbidrag til anlægsudgifter til kloakanlæg, herunder Højesterets afgørelse i Ugeskrift for Retsvæsen 1985.570 og lov nr. 863 af 23. december 1987 om betalingsregler for spildevandsanlæg.

Kommunen

Kommunen oplyste supplerende, at det område, hvori ejendommen ligger, blev inddraget i spildevandsplanen i 1976. Spildevandsplanen blev revideret i 1987, da det blev bestemt, at området skulle kloakeres i 1990. Spildevandsafløbet fra ejen-

dommen skulle tilsluttes i en stikbrønd, som er placeret indenfor skellet. Udgifter ved tilslutning ville udgøre 10-20.000 kr.

Byrettens bemærkning

Retten bemærkede, at de regler og afgørelser, som tiltalte påberåbte sig, vedrørte grundejernes bidrag til anlæg og drift af kloakanlæg, hvorimod nærværende sag angik grundejerens pligt til at tilslutte sig anlægget.

Retten lagde til grund, at tiltaltes ejendom lå i kloakoplandet for spildevandsplanen, og at stikledning var blevet ført frem til grundgrænsen. Kommunen havde med rette pålagt tiltalte at slutte ejendommens afløb til kloakanlægget. Forpligtelsen til at efterkomme pålægget er uafhængigt af, om dets tekniske udformning er hensigtsmæssig, hvad man i øvrigt formodede, den måtte være. Byretten fandt derfor tiltalte skyldig.

Byretten:

Bøde 1.000 kr. og tvangsbøder

Byretten idømte tiltalte en bøde på 1.000 kr. og tilpligtede denne under tvang af en ugentlig bøde på 1.000 kr. at lade ejendommen tilslutte spildevandssystemet inden den 1. april 1991.

Vestre Landsret

Sagen blev af tiltalte anket til Vestre Landsret, hvor tiltalte påstod frifindelses under henvisning til, at kloakledningen ikke lå i frostsikker dybde, at ledningens diameter - 10 cm var for lille, at kloakledningen ikke var ført ind på tiltaltes grund, og at det var forkert, at kommunens projekt uden videre medførte, at tiltaltes drænsystem skulle aftage overfladevand.

Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse.

Kommunens bemærkning

Kommunen oplyste, at rørene var 4 tommer standardrør til spildevand, der var foretaget nivellement og brønden lå i frostfri dybde på tiltaltes ejendom.

Landsretten:

Stadfæstelse, men første ugentlige tvangsbøde fra 1. juli 1992.

Landsretten var enig i Byrettens vurdering og stadfæstede byretsdommen om en bøde på 1.000 kr. De ugentlige tvangsbøder på 1.000 kr. blev dog ændret således, at den første forfaldt den 1. juli 1992.

Sag nr. 35. Tilslutning til kloak.

Dom afsagt ved retten i Assens den 1. november 1991.

(S 223/1991)

§ 14 i bekendtgørelsen nr. 248 af 15. maj 1986 om tilførsel af spildevand til vandløb, søer eller havet m.v. - tvangsbøder.

Tiltale

Tiltalte havde undladt at efterkomme kommunalbestyrelsens afgørelse om, at ejendommens spildevandssystem skulle tilsluttes den offentlige kloak senest den 1. juli 1991.

Anklagemyndigheden

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om, at tiltalte i medfør af retsplejelovens § 997, stk. 3 og under tvang af en fortløbende bøde, skulle tilpligtes at lade ejendommens spildevandssystem blive tilsluttet den offentlige kloak inden en af retten fastsat frist.

Tiltaltes forklaring

Tiltalte erkendte hændelsesforløbet, men nedlagde påstand om frifindelse/straffefrihed under henvisning til, at kommunen i 1984 foretog - og siden nægtede at rette - en fejlberedning af hustruens invalide-/folkepension.

Retten bemærkning

Retten fandt det bevist, at tiltalte var skyldig og fandt, at de angivne omstændigheder var uden betydning for sagen.

Bøde: 500 kr.

Tvangsbøde: 1.000 kr.

pr. påbegyndt måned

Retten idømte tiltalte en bøde på 500 kr. samt pålæg om - inden den 1. januar 1992 under tvang af fortløbende bøder på 1.000 kr. pr. påbegyndt måned efter fristens udløb at lade ejendommens spildevandssystem tilslutte den offentlige kloak.

Sag nr. 36. Den forvoksede hundekennel.

Bødeforelæg vedtaget den 29. oktober 1991 ved Ballerup ret.

Mbl. § 83, stk 1, jf. § 35 og 50a - hundekennel, påbud.

Tiltale

Ejeren af en hundekennel var tiltalt for den 10. april 1991 endnu ikke at have efterkommet kommunens påbud af 20. september 1990 om inden den 1. januar 1991 at bringe hundebestanden ned til højst 5 voksne hunde og kun at opdrætte 1 kuld hvalpe om året.

Bødeforelæg: 2.000 kr.

Tiltalte vedtog et bødeforelæg på 2.000 kr.

Sag nr. 37. Spildevandsbækken.

Dom afsagt ved retten i Fjerritslev den 14. januar 1993.
(PS 177/1991)

MBL § 17 Spildevand - udledning af husspildevand

Tiltale

En ejendom var opdelt i 11 ejerlejligheder. Heraf ejede en af de tiltalte 9 lejligheder, to andre tiltalte hver en lejlighed. Lejlighederne blev brugt som ferielejligheder. Ejerne var tiltalt for at have handlet i strid med såvel miljøbeskyttelseslovens regler som naturfredningslovens § 66, stk. 1 nr. 2 ved at have tilledt et vandløb husspildevand. Ejeren af de 9 lejligheder (T₁) var endvidere

tiltalt for den 14. september 1990 at have foranlediget, at ca. 8 m³ spildevandsslam fra septiktanken blev spredt på naboejendommen, således at spildevandsslammet blev placeret frit på ejendommens markareal, selv om det efter reglerne skal nedfældes direkte 10 cm. under jordens overflade.

Der blev nedlagt påstand om bøde samt påstand om, at der i medfør af retsplejelovens § 997, stk. 3 - under tvang af fortløbende bøder - blev pålagt de tiltalte straks at ophøre med at udlede spildevand til bækken.

Sagens forhistorie

Ved en tidligere dom af 24. februar 1987 var de tiltalte og 3 daværende medejere fundet skyldige i overtrædelse af naturfredningslovens § 66, stk. 1 og miljøbeskyttelseslovens § 17, stk. 1. T₁ blev idømt en bøde på 7.000 kr. De øvrige tiltalte fik hver en bøde på 1.000 kr. Ved dommen blev det lagt til grund, at T₁ havde tilsidesat fredningskendelsen ved en direkte afløbsledning til bækken fra den tank, hvorfra spildevandet skulle fordeles til de enkelte grene i sivedrænet. Afløbsledningen blev sløffet i november 1984, men også efter dette tidspunkt blev der udledt spildevand i bækken, uden at det kunne anses for klarlagt, hvordan denne udledning foregik. Ved dommen blev det pålagt de tiltalte at ophøre med at udlede spildevand i bækken.

Den 29. juni 1987 gjorde politimesteren tiltaltes advokat opmærksom på, at den omstændighed, at lejlighederne på daværende tidspunkt stod tomme, og bækken derfor ikke blev tilledt spildevand, betragtede man som en opfyldelse af dommen. Politimesteren gjorde dog samtidig opmærksom på, at såfremt ejendommen påny blev beboet, uden at der var truffet foranstaltninger til at hindre, at spildevandet løb til bækken, måtte man påregne, at der blev rejst tiltale igen med påstand om forhøjede tvangsbøder.

Retten bemærkninger

Retten fandt det godtgjort, at fredningsbestemmelserne var overtrådt. En prøve taget i september 1990 viste, at farvesporstof fra tanken efter nogle timers forløb kunne ses i bækken nedenfor anlægget. Der fandtes kun usikre oplysninger om omfanget af ferielejlighedernes benyttelse i 1990 og 1991, men man lagde til grund, at lejlighederne inden sæsonen 1990 var istandsat og kunne udlejes, og at udlejning havde fundet sted i et vist omfang både i 1990 og 1991. I 1988 havde amtets miljøkontor meddelt afslag på ansøgning om midlertidigt at lede spildevand til bækken, fordi nedsivningsanlægget ikke fungerede. T₁s oplysning om, at kloaksystemet var blevet gennemgået og bragt i orden af en autoriseret kloakmester var derimod ikke blevet nærmere uddybet eller dokumenteret.

På denne baggrund fandt retten - ligesom ved dommen i 1987 - T₁ skyldig. Da tiltalte efter rettens opfattelse måtte have

haft en stærk mistanke om, at nedslivningsanlægget ikke fungerede, fandt retten, at overtrædelsen var begået forsætligt.

De lejligheder, der tilhørte de øvrige tiltalte, stod tomme kort efter den tidligere dom. Da retten fandt, at ejerne ikke havde haft mulighed for at forhindre T₁'s ulovlige brug af det fælles kloakanlæg, blev de frifundet for tiltale.

Retten fandt ikke bevis for, at tiltalte (T₁) havde spredt slam frit på marken, men antog, at det straks var blevet nedpløjet, og frifandt tiltalte herfor.

Retten dom
Bøde 10.000 kr.
Tvangsbøder 1.000 kr.
pr. uge
De øvrige frifindes.

Retten idømte tiltalte en bøde på 10.000 kr. samt påbud om at ophøre med spildevandsudledningen inden den 1. maj 1992. Tiltalte blev endvidere idømt tvangsbøder på 1.000 kr.

Sag nr. 38. Det »glemte« olieuheld.

Bødeforelæg vedtaget hos politimesteren i Nakskov den 17. februar 1992.

MBL § 17 og § 53 - Bekendtgørelse om kontrol med oplag af olie § 14, stk. 3 (olietankbkg.), markafbrændingsbkg. § 4 - olieudslivning, markafbrænding.

Tiltale

En proprietær blev tiltalt for, dels at være ansvarlig for, at der fra en olietank placeret direkte på jorden på tiltaltes landejendom nedslivede olie, som via et dræn forurenede et kommunevandløb, dels for at have undladt at underrette kommunalbestyrelsen om forureningen.

Af sagsforløbet fremgik det bl.a., at uheldet skete den 4.-5. oktober 1991, og at der var strømmet ca. 1.500 liter dieselolie ud af tanken. Uheldet skyldtes ifølge ejeren, at en af de ansatte ikke havde lukket en hane ordentligt. Ingen myndigheder var blevet orienteret om uheldet. Tiltalte var bortrejst og kom først hjem den 5. oktober om aftenen.

Proprietæren blev endvidere tiltalt for at have overtrådt § 7, jfr. § 3, stk. 5 og 7 i justitsministeriets bekendtgørelse om brandværnsforanstaltninger ved afbrænding af halm, affald, bål og fyrværkeri m.v. samt miljøministeriets bekendtgørelse nr. 142 om forbud mod markafbrænding af halm m.v., § 4, stk. 1, jfr. § 1, stk. 1 ved mandag den 23. december 1991 at have foretaget afbrænding af ca. 50 våde halmbigballer, idet afbrænding blev foretaget uden konstant tilsyn indtil ild og gløder var fuldstændig slukket, ligesom afbrændingen ikke var afsluttet senest 1 time efter solnedgang.

Bødeforelæg 8.000 kr.

Tiltalte vedtog et bødeforelæg på 8.000 kr.

Sag nr. 39. Vandanalyse fra privatbrønd.

Dom afsagt ved retten i Skive den 4. juni 1992. (PS 123/1992)

Bekendtgørelse nr. 515 af 29. august 1988 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg §7, jf. § 9 og 15, vandforsyningsloven § 60, stk. 2 og § 84 - vandprøver.

Tiltale

Tiltalte havde undladt at få udtaget og analyseret vandprøve fra ejendommens vandforsyning, selv om kommunen gentagne gange - senest ved skrivelse af 19. december 1991 - havde indskærpet nødvendigheden heraf.

Tiltalte nægtede sig skyldig og forklarede, at han havde fået foretaget 2 vandanalyser. Da den første prøve, som blev foretaget af et privat firma den 9. februar 1991, blev kasseret af kommunen, lod han en anden prøve foretage af Hedeselskabet den 10. marts 1992. Når det ikke tidligere var sket, skyldtes det, at han ved en henvendelse til Landboforeningen havde fået oplyst, at det offentlige - efter nye lovbestemmelser på området fra 1991 - ikke havde noget med private indvindinger at gøre. Han erkendte at have modtaget flere skrivelser fra kommunen om forholdene senest den 19. december 1991.

Retten

Bøde på 500 kr.

På baggrund af tiltaltes egen forklaring lagde retten til grund, at tiltalte ikke før den 10. marts 1992 havde ladet vandkvaliteten på sin ejendom undersøge i overensstemmelse med bekendtgørelsen og kommunens påbud af 23. august 1991 om, at vandprøve skulle udtages senest den 15. oktober 1991. Tiltalte blev på den baggrund fundet skyldig og idømt en bøde på 500 kr.

Sag nr. 40. Det ugyldige påbud.

Dom afsagt ved retten i Faaborg den 26. juni 1992. (SS 42/92)

Vandforsyningsloven § 62 - Påbud. Tiltale

Tiltale

Ejeren af en ejendom var tiltalt for ikke at efterkomme kommunens påbud (stadfæstet af Miljøstyrelsen den 8. august 1991) om inden 1. november 1991 at forelægge en plan for, hvordan ejendommens vandforsyning kunne forbedres. Det kunne enten ske i form af forbedring af den bestående brønd til vandfor-

syning, ved at etablere en ny vandboring eller ved at etablere en tredje løsning. Kommunen havde samtidig givet påbud om, at vand, beregnet til drikke- og husholdningsbrug, skulle koges.

Der blev nedlagt påstand om straf af bøde og om, at tiltalte under tvang af fortløbende bøder skulle tilpligtes inden en af retten nærmere fastsat frist at forelægge ovenfor nævnte plan.

Tiltalte påstod frifindelse.

Sagsforløbet

Det fremgik af sagen, at kommunen den 15. maj 1990 havde meddelt tiltalte, at der ville blive foretaget en kontrolundersøgelse af tiltaltes vandindvindingsanlæg, og at man, såfremt der blev konstateret mangler ved vandkvaliteten, ville udstede de nødvendige påbud. Den 12. september 1990 meddelte kommunen tiltalte resultatet af vandprøverne og gav de i tiltalen nævnte pålæg. Efter at der havde været afholdt et møde mellem kommunen og tiltalte, konstaterede kommunen i brev af 3. oktober 1990, at forureningen muligvis stammede fra naboens kloakledning, og at en bæk lejlighedsvis via en kommunal vejbrønd stødte op i naboens kloakledning. Et krav fra tiltalte den 14. januar 1991 om, at kommunen skulle flytte vejbrønden, blev afvist, og man gjorde samtidig opmærksom på, at tiltalte skulle rette et evt. erstatningskrav på grund af den utætte kloakledning mod naboen.

Tiltalte indbragte sagen for Miljøstyrelsen, som opretholdt kommunens pålæg bl.a. under henvisning til, at forureningssagen var et anliggende mellem tiltalte og naboen, og at kommunen havde opfyldt sine forpligtelser til at vedligeholde bækken.

Anklagemyndighedens bemærkninger

Anklagemyndigheden anførte bl.a., at der var givet underretning, og at forudgående underretning var unødvendig og i hvert fald uden betydning, da sagen var blevet genoptaget i forbindelse med sagens indbringelse for Miljøstyrelsen. Man fandt endvidere, at påbuddet havde haft fornøden hjemmel og præcision, og at påbuddet ikke blev opfyldt med tiltaltes skrivelse af 14. januar 1991. Anklagemyndigheden fandt også, at årsagen til forureningen og spørgsmålet om naboens eventuelle ansvar var sagen ivedkommende.

Forsvarerens bemærkninger

Forsvareren anførte bl.a., at kommunens skrivelse af 15. maj 1990 ikke gav fornøden underretning »om sagen«, jfr. § 74, stk. 1 i Vandforsyningsloven, at en forudgående underretning var af væsentlig betydning og ikke kunne erstatte en efterfølgende klage, selv om sagen blev genoptaget. Kommunens påbud var af formelle grunde ugyldigt og indholdsmæssigt ulovligt, idet vandforsyningsloven ikke gav hjemmel til at pålægge borgere at fremkomme med en plan, men alene at udføre afhjælpende foranstaltninger, og at påbuddet savnede fornøden præcision. En-

delig blev det påpeget, at der ikke var hjemmel til at pålægge foranstaltninger til afhjælpning af forhold, som tiltalte ikke var ansvarlig for specielt ikke, når der var tale om forhold, som kommunen var ansvarlig for. I øvrigt fandt man, at kommunens påbud var opfyldt ved tiltaltes skrivelse af 14. januar 1991.

For så vidt angår tvangsbøder anførte man, at vandforsyningslovens § 66, stk. 2 alene gav hjemmel til at berigtige »ulovlige forhold« og ikke til at fremkomme med en plan, samt at det, man ønskede fremtvunget, var upræcist beskrevet i anklagemyndighedens påstand.

*Retten:
Frifindelse.*

Retten udtalte, at påbud efter vandforsyningslovens § 62 angik bestemte fysiske indgreb, hvis nærmere karakter kunne fastsættes efter iagttagelse af høringsproceduren i lovens § 74.

På denne baggrund fandt retten, at der ikke var hjemmel til ved påbud at pålægge tiltalte at fremkomme med en plan, herunder at fremkomme med alternative forslag om en ny vandboring eller »en tredje løsning«. Retten frifandt tiltalte også for så vidt angik påstanden om tvangsbøder.

Sag nr. 41. Dækket, der blev til brændsel.

Dom afsagt ved retten i Sæby den 29. september 1993.
(PS 138/92)

Reglement om miljøbeskyttelse, § 4 - bildæk i halmfyr.

Tiltale

Tiltalte var tiltalt for at have undladt at efterkomme kommunens påbud af 5. oktober 1988 om omgående at ophøre med at afbrænde dæk og andet affald, som var uegnet til brændsel, i sit halmfyr.

Tiltalte var den 20. februar 1990 og 16. april 1991 straffet med bøder på henholdsvis 2.000 kr. og 3.000 kr. for lignende overtrædelser.

*Retten
Bøde på 4.000 kr.*

Ud fra afgivne vidneforklaringer fandt retten det bevist, at tiltalte havde foretaget afbrænding og dermed var skyldig i overensstemmelse med anklageskriftet. Tiltalte blev idømt en bøde på 4.000 kr.

6. Afgørelser vedr. Lov om Kemiske Stoffer og Produkter

Afgjort i perioden

1. oktober 1991 - 31. september 1992

Salg af gifte uden sikkerhed for, at køber havde ret til at købe gift

Et firma for bilplejemidler solgte gifte til kunder uden at sikre sig, at kunderne var berettiget til at købe gifte. Firmaet førte ikke kartotek over giftkunderne.

Overtrædelse af bekendtgørelse nr. 662 af 14. oktober 1987, § 31, stk. 3, og § 32.

Politimesteren i Kolding meddelte, at tiltalte den 3. oktober 1991 havde vedtaget en bøde på 5000 kr.

Opbevaring af giftige flusmidler udenfor giftskab.

Et VVS firma opbevarede giftige flusmidler på en åben hylde sammen med andre varer. Firmaet havde ikke giftskab og førte ikke fortegnelse med navn, stilling og adresse på købere af de giftige produkter.

Overtrædelse af bekendtgørelse nr. 662 af 14. oktober 1987 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter § 31, stk. 3, § 32 og § 34.

Retten i Struer afsagde den 4. oktober 1991 dom på 2000 kr.

Opbevaring af saltsyre m.v. i åben trailer.

Tiltalte havde søndag d. 12. august 1990 på en åben plads med fri adgang parkeret en trailer, hvorpå han havde stillet 2 stk. 30 liter beholdere med henholdsvis saltsyre og natriumhypochlorit. Saltsyrebeholderen var af ukendt årsag væltet, hvorved saltsyren løb ud over traileren og skummede kraftigt op, ligesom udslippet medførte en kraftig lugt.

Overtrædelse af bekendtgørelse nr. 662 af 14. oktober 1987 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter § 36, stk. 1 jf. § 41 stk. 1.

Retten i Gentofte dømte 11. februar 1992 en bøde på 2000 kr., da tiltalte udeblev fra retsmødet.

Manglende dansk mærkning af farligt kemikalie.

En større kemikalieleverandør havde ikke mærket et kemikalie med dansk mærkning. Af en udenlandsk mærkning fremgik det, at kemikaliet var klassificeret som lokalirriterende.

Politimesteren i Lyngby meddelte d. 18. juni 1992, at firmaet havde vedtaget en bøde på 5.000 kr.

Manglende dansk mærkning af farlige kemikalier og ulovligt indhold i spraydåser.

Et læder-firma forhandlede en række kemikalier til behandling af lædermøbler m.v. uden at have mærket og klassificeret produkterne korrekt. Desuden forhandlede firmaet spraydåser med et indhold af kemikalier, der ikke er tilladt i Danmark.

Politimesteren i Roskilde meddelte den 3. august 1992, at firmaet havde vedtaget at betale et bødeforlæg på 10.000 kr.

Uforsvarlig opbevaring af bekæmpelsesmidler og brugt emballage hertil.

Tiltalte opbevarede rester af bekæmpelsesmidler og tom brugt emballage hertil frit tilgængeligt og placeret i strid med vilkår i Ringkøbing Amtskommunes tilladelse til markboring.

Overtrædelse af bekendtgørelse 791 af 10. dec. 1987 om kemiske bekæmpelsesmidler § 27, stk. 1.

Politimesteren i Herning meddelte, at tiltalte d. 27. maj 1992 havde vedtaget en bøde på 5.000 kr.

Ulovlig opbevaring af giftige bekæmpelsesmidler.

Tiltalte havde på en landejendom opbevaret giftige - og andre bekæmpelsesmidler og delvis tom emballage uforsvarligt og frit tilgængeligt på jorden udenfor en nedlagt staldbygning. En del bekæmpelsesmidler var løbet ud over jorden.

Overtrædelse af bekendtgørelse nr. 118 af 23. februar 1989 om bortskaffelse af affald § 16 stk. 1 og bekendtgørelse 791 af 10. dec. 1987 om kemiske bekæmpelsesmidler § 26 stk. 1, § 27 stk. 1 og § 28 stk 1.

Retten i Holbæk idømte den 25. juni 1992 en bøde på 10.000 kr., da tiltalte udeblev fra retsmødet.

Import og brug af et ikke-godkendt bekæmpelsesmiddel.

Et kloakfirma havde uden godkendelse importeret og anvendt et middel til bekæmpelse af rødder i kloakledninger.

Overtrædelse af lovens § 33, stk 1, jf bekendtgørelse 791 af 10. dec. 1987 om kemiske bekæmpelsesmidler § 2, stk. 1.

Politimesteren i Middelfart meddelte 19. februar 1992, at firmaet den 14. februar havde vedtaget et bødeforlæg på 13.875 kr.

Import og planlagt brug af ikke-godkendte bekæmpelsesmidler.

En ejer af et anpartsselskab, der leverede varer til landbruget, blev af toldvæsnet stoppet ved grænsen med flere bekæmpelsesmidler i bilen, da han forsøgte at passere grænsen uantastet. Midlerne var indkøbt i Polen og var beregnet til brug i ejerens landbrugsbedrift.

Overtrædelse af lovens § 33, stk 1.

Retten i Tønder idømte den 4. november 1991 tiltale på 5.000 kr.

Import og salg af ikke-godkendte bekæmpelsesmidler.

En landmand havde fra primo 1989 til marts 1990 importeret en række bekæmpelsesmidler fra Polen og solgt disse til flere personer i Danmark. Desuden havde tiltalte beskæftiget et større antal polske statsborgere, selvom disse ikke havde arbejdstilladelse.

Overtrædelse af lovens § 33, stk 1, jf bekendtgørelse 791 af 10. dec. 1987 om kemiske bekæmpelsesmidler § 2, § 10, § 11, § 15, § 18 § 24 samt § 28 stk. 2

Kriminalretten i Kolding afsagde 5. august 1992 en samlet dom på 100.000 kr., men tiltalte har 17. august anket til Vestre Landsret.

7. Index til væsentlige afgørelser i Miljøstraffesager I-VII

Nedenfor følger et stikordsregister til alle afgørelser vedrørende miljøbeskyttelseslovgivningen, som er refereret i de 7 miljøstraffesagshæfter. Samlet dækker de 7 oversigter perioden 1. januar 1985 til ca. oktober 1992.

Ved miljølov 1991 (lov nr. 358 af 6. juni 1991) er en række bestemmelser ændret. De hidtil anvendte stikord/paragrafhenvisninger er derfor suppleret med henvisninger til den nye lov, hvor det er relevant.

Administrationstillæg ved selvhjælp	III/21
Affaldsbkg	VII/31
Affaldsdeponering, se deponering	
Afgørelse knyttet til ejendom	II/10
Afsyringsvirksomhed	I/4, III/4
Ajlebeholder, overløb	I/15,16
Ammoniakudluftningen	I/3
Ammoniakudledning	VII/30
Analysér, divergerende	II/11, IV/8
Analyseudgifter	I/15, III/13, IV/6,8, V/18, VI/15,19
Ansát i kommune, bøde	VII/19
Ansvar for andre	II/6, IV/5,6,11, V/6,7,19,20, VI/21
Ansvar for kommunen	V/7,8, VII/18,19
Ansvarlig ikke ejer	V/11,16, VI/8,20,24,25
Autoværkstedsbekendtgørelser	III/9, VII/15
Bekæmpelsesmidler	VII/28,30,31
Bemyndigelse	V/21
Besparelse, se økonomisk fordel	
Blyhaglbekendtgørelse	II/24
Bundfældningsanlæg	VI/17
Bødeberegningssystem, landbrugssager	II/14, VI/29
Dambrug	II/9, III/5, V/9,10, VI/15,16
Dambrugsbekendtgørelsen	VI/15,17
Deponering, ulovlig	II/6, VI/10, VII/32
Destillationsrest	I/7
Dimethoat	I/2
Direktør-bøder	I/6, II/1,11,12 III/2,6,8, IV/11, V/2,4, VI/10,29
Doms mænd	II/12,15
Driftherreansvar	VI/13,24,25, VII/31
Dårligt formulerede krav	II/2

Egenkontrol	II/5,12, III/5,10, VII/7
Ejerskifte	II/10
Emballagebekendtgørelse (nr. 397 af 2/7 1981)	I/14
Eneaktionærer eller anpartshavere	I/11, II/5,8,11
Ensilagesaft	V/12,15, VI/18,19,25, VII/22,24
Fiskerivirksomhed og -industri	V/1,2, VII/1
Fjord, forurening med gødningssaft	III/22
Fjernvarmecentral	VI/6
Flodemål	II/9, V/10
Forbud	II/12, V/1,3, VI/2
Forchromningsvirksomhed	III/7
Forsinket aflevering til Kommunekemi	II/8
Formel mangel	VI/2, VII/40
Formel overtrædelse	III/2, IV/1,2,12, V/2, VI/13
Formaldehyd	II/22
Fortjeneste, se økonomisk fordel	
Forsæt	I/5, II/3,6,12, III/2,16, V/1,2,7,9,16
Forældelse	II/1,12, III/1
Forældelse – fortsat forbrydelse	II/2
Fotoaktieselskab	II/11
Fremkaldebade i kloakken	I/3, II/11
Frihedsstraf	III/4,10, VII/7
Frossen jord, udkørsel på – se husdyrgødn. bek. § 24	
Gasolie	IV/11
Gentagelse	I/15, II/19, III/19, V/3,14,15, VI/22
Gift, se bekæmpelsesmidler	
Glasuld, våd	II/3
Godkendelsespligtig udvidelse	II/9, IV/2, V/2,9, VI/1,16
Grafisk virksomhed	I/9
Grenå-komplekset	II/2
Grov uagtsomhed	III/4,6,15, VI/11
Grov uagtsomhed (grænse til simpel uagtsomhed)	II/16, VI/18
Grundejer (udlejer)	II/1, III/8, VI/20
Grundvandsforurening, se mbl. § 11	
Grundvandssænkning, se okkerloven	
Gudenåen	II/8
Gylleforurening	II/16, IV/13,17,18,19,20 V/11,13, VI/20,21,28, VII/21,23
Gylletanke, låsemekanisme m.v.	I/7, VII/20,26
Halmafbrændingsbkg.	VI/27, VII/38
Halmfyr	II/4, IV/12, VII/41
Havmiljølov	II/21, V/A,B, VI/kap. 5
Husdyrgødningsbkg. § 9 (nu § 12)	V/12

Husdyrgødningsbkg. § 19 (nu § 22)	VII/25
Husdyrgødningsbkg. § 21 (nu § 24)	V/19, VI/21
Husdyrgødningsbkg. § 24 (nu § 28)	
II/20, III/11,16,20,21,22, IV/20,21, V/17, VI/21	
Husdyrgødningsbkg. § 30 (nu mbl § 42)	
(påbud om forbedring) I/16, II/15, IV/18,19,22, V/13,14, VI/20	
Højesteretsdomme	II/1,14, III/11
Indkomstforhold	III/2,17
Interessentskab	VI/16
Jordforurening, påbud, § 52	VII/16
Kabelafbrænding	VI/7,9, VII/6,8,9,10,11
Kemikalieaffaldsbkg	I/1,4,7,11, II/8,12, III/4
IV/4,7,8,11, V/6, VII/11,13	
Kemiske virksomheder	I/2,7, II/12
Kloaksystem, utæt	I/2
Kommunalt ansat, bøde	VII/18
Kommunestyrelsesloven	V/7
Konkurrerende forureningskilder	IV/6,13,20
Korn- og foderstofvirksomhed	I/5, III/2, IV/1,6
Konfiskation opnået	I/14, II/8, V/3, IV/6,10, VII/4,9,15
Konfiskation påstået	II/18, III/4
Kontradiktion	III/3
Kviksølvudledning	I/5
Landbrugsmedhjælper som tiltalt	II/17, VI/29, VII/31
Landvæsenskommissionskendelse (vilkår)	V/10
Lejer som tiltalt	II/6, V/16, VI/8
Losseplads	V/6
Lovliggørelsespåbud	V/17
Ludbade	III/4
Luftforurening	II/7
Lugt	II/12
Lugtgener	II/3,4
Markmødding	VII/32
Maskinfabrik	I/16
Materialefejl	I/17, III/12,17
Medvirken, se straffelovens § 23	
Mejerivirksomheder	I/8, VI/12, VII/17
Metaldåser til øl m.v.	I/14
Miljøbeskyttelseslovens § 11 (mbl 91, § 19)	
I/1,2, II/1, III/1, V/7,19, VI/11,21, VII/14	
Miljøbeskyttelseslovens § 17 (mbl 91, § 27)	
industri	I/1,2,3,4, II/1, IV/3,4,6, VI/3,12,15, VII/12,14

Miljøbeskyttelseslovens § 17 (mbl 91, § 27)	
kommune	V/7, VI/12,13
Miljøbeskyttelseslovens § 17 (mbl 91, § 27)	
landbrug I/15,16,17, III/12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23	
	VI/13,14,15,16,17,18,19, V/11,12,13,14,15,16,17,18
	VI/18,19,20,23,24,25,28,29, VII/21,23,25,28,29,30,31
Miljøbeskyttelseslovens § 17 (mbl 91, § 27) privat	VII/37
Miljøbeskyttelseslovens § 18 (mbl 91, § 28)	
spildevandstilladelse	I/4,10, II/2,11, III/4, IV/7,9
	V/5,8, VI/13,14, VII/2,4,17,19
Miljøbeskyttelseslovens § 25	III/5,7, IV/7, V/1
Miljøbeskyttelseslovens § 35 (mbl 91, § 33)	
manglende godkendelse	II/3,5a,6,9,12, III/2,8
	IV/1,2,12, V/2,3,9, VI/1,4,6,7,9,10,16, VII/3,6,8,9,14,36
Miljøbeskyttelseslovens § 35 (mbl 91, § 33)	
vilkkårsovertrædelse	I/5,7,8,9,11, II/4,8,12, III/3,6
	IV/5,6, V/4, VI/4,5,8, VII/1,5,7
Miljøbeskyttelseslovens § 44 (mbl 91, § 41)	
påbud	I/6,12, III/3, IV/8
Miljøbeskyttelseslovens § 44 (mbl 91, § 41) forbud	V/1,3
Miljøbeskyttelseslovens § 50a, stk. 2 (mbl 91, § 68,69)	
(før 1.1.1987: § 42)	I/5a,11
Miljøbeskyttelseslovens § 52 (mbl 91, § 72)	VII/16,22,28
Miljøbeskyttelseslovens § 53, stk. 1 (mbl 91, § 71)	V/8,18
	VI/11,12,13,18, VII/21,23,31
Miljøbeskyttelseslovens § 68, forvarsel	V/1
Miljøbeskyttelseslovens § 83, stk. 2	
(mbl 91, § 110, stk. 2)	II/6,12, III/6,8, IV/3, V/7,16
Miljøbeskyttelseslovens § 83, stk. 5	III/9
Miljøreglementet	VI/2,22, VII/41
Minkfarm	III/23
Mødding, sidebegrænsning	II/15, VII/25
Måleusikkerhed	II/22, V/5
Måleresultater, falske	III/10
Måling af autoriseret/uautoriseret	II/7, IV/8
Måling, som burde være udført	II/7, III/14,22

Nødsituation, se straffelovens § 14

Offentlig retlig regulering/privat aftale	V/10
Okkerloven	V/20
Olieaffaldsbekendtgørelse	I/1,7, II/12, V/7, VI/11, VII/38
Olietank	I/1, VI/11
Omlastestation	III/8, V/3
Oplag	VI/5
Oplysninger § 52 (mbl 91, § 72)	VII/16

Passivitet (tilsynsmyndighedens)	V/1, VI/2,12,20
Papirfabrik	I/10
Pelsdyrfarmbkg.	III/23, VII/27
Perchlorethylen	II/1
Personækvivalenter (PE) over 1.000	II/14, III/15
IV/6,13,17, V/15,16,17, VI/12,19	
Personækvivalenter (PE) indtil 1.000	II/14, III/18
IV/14,15,16,18, V/12,14, VI/13,23	
Phenol	II/13
Produkthandler	I/11, VI/7
Påbud, adressat	IV/7, VI/20
Påtale, betydning af	III/4
Realrenteberegning	II/8
Renseanlæg på virksomheder	I/8, VII/19
Rensevæske-dommen	I/1
Retskraft	III/23
Retsplejelovens § 992 (erstatningskrav)	III/16
Rosenholm-dommene	II/1
Rottebekæmpelsesbkg.	VI/31
Røggener	II/4, VI/30
Samletank	III/1
Sandblæseri	II/7, VI/4
Saprobie-systemet (dambrug)	V/9
Selvhjælp	III/20,21, IV/3,7, V/6
Skadevirkninger, typiske	II/14
Skibsmalingsvirksomhed	III/6
Skrot, se produkthandler	
»Skumsnedkeren«	III/4
Spildhalm	VI/27
Spildevandsbkg.	VI/3, VII/34,35
Spildevandsplan	VI/14
Sprøjtemaling, udendørs	II/3
Standardbøde	II/14
Straffelovens § 14 (nødret)	III/15, IV/12, V/19
Straffelovens § 23	I/5, II/1, III/1,8, IV/12
Straffelovens § 75 (konfiskation), se konfiskation	
Straffelovens § 163	III/2
Straffelovens § 171 (dokumentfalsk)	III/10
Straffelovens § 175	VII/7
Støj	I/6, V/4, VII/15
Støjmåling, enkeltstående	III/3, VI/2
Støjmåling, vilkår om	V/5
Støvforurening	II/7
Svaner	II/21
Sølvudledning	II/11

Tilsynsførende, rapporter	III/6
Tilsynsførende, uvildighed	III/13
Tilsynssvigt	I/8, II/2, III/1,20, V/1
Tjærefabrikken	II/12
Tvangsbøder	I/11, II/5,15,18, III/23, IV/2,23, V/21, VI/17,22,30,31
Tæring	VI/11
Uagtsomhed (nedre grænse)	I/2,17, II/12 III/7,12,17,18, V/11,15,17, VI/19,25
Udlejeransvar	II/1, III/8
Udgifter til genopretning o.l.	I/2,8, II/13, III/20, VI/11
Ulovlig afgørelse	V/21, VI/2
Undervognsbehandling	III/9
Vandforsyningsloven	V/21, VI/26, VII/33,39,40
Vandforsyningsloven § 74 (forvarsel)	VII/40
Vandforurening, se mbl. § 17	
Vandløbsforurening	II/14, V/11,12,13, VI/13,18,23,24,25,28,29
Vandløbslov	II/9, V/10, VII/32
Vilkårsovertrædelse, se mbl. § 35	
Vindmølle	VI/2
Vognmandsfirma	II/10
Ændring i forureningstype	VI/1
Ødelæggelse af å	I/8
Økonomisk fordel	I/4,5,8,12, II/6,8,11,13,22 III/4,7,9, V/2,4,6,7,9, VI/6,9,10,17

8. Paragrafnøgle

Miljølovsrevisionen har medført en del paragrafændringer. Nøglen angiver de bestemmelser, der hyppigst optræder i straffesager, og som indholdsmæssigt helt eller i det væsentlige svarer til tidligere.

Nøglen er baseret på MBL 91 (L. 358/1991) og mbl. (L.bkg. 85/1985 som ændret ved L. 329/1986). Hvor der er en tilsvarende eller nogenlunde tilsvarende bestemmelse i mbl. 73, er denne angivet, og ellers er angivet ved en streg »-«. Nøglen er særlig anvendelig ved opslag i Bjerring & Møller: Miljøbeskyttelsesloven med kommentarer (1987) og i »Miljøstraffesager VII« fra Miljøstyrelsen.

Mbl. 91	Mbl. 73	Mbl. 91	Mbl. 73
19	11	65	48
20	11	66	55,48
21	-	68	50a
40	39	69	-
41	44	70	49
42	-	71	53
24	14	72	52,44a
43	-	74	65
45	-	75	68
46	-	76	-
27	17	77	66
28	18	78	67
30	25	87	51
50	-	91	70
33	35	92	72
34	41	96	72
35	43	101	-
36	-	102	75
37	-	103	76
		110	83

Registreringsblad

Udgiver: Miljøstyrelsen, Strandgade 29, 1401 København K

Serietitel, nr.: Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 4/1993

Udgivelsesår: 1993

Titel:

Miljøstraffesager 7

Undertitel:

Forfatter(e):

Udførende institution(er):

Resumé:

Hæftet indledes med en redegørelse om den nye håndhævelsesvejledning, om visse spørgsmål vedr. vandforsyningsloven og om ulovlig kabelafbrænding. Som forgængerne indeholder hæftet en oversigt over miljøstraffesager fra det forløbne år, og desuden er der et index, som dækker alle 7 hæfter. Der er også en bødestatistik for 1991 og til sidst en oversigt over straffesager efter loven om kemiske stoffer og produkter.

Emneord:

retshåndhævelse; bøder; domme; lovovertrædelser; lovgivning

ISBN: 87-7810-084-4

ISSN: 0107-2722

Pris (inkl. 25% moms): 85,- kr.

Format: AS5

Sideantal: 72

Md./år for redaktionens afslutning: februar 1993

Oplag: 2800

Andre oplysninger:

Opfølgning af Miljøstraffesager 1, 2, 3, 4, 5 og 6 udgivet som Orientering fra Miljøstyrelsen nr. 3/1987, 7/1987, 2/1989, 1/1990, 2/1991, og 2/1992

Tryk: Luna-Tryk Aps, København

Trykt på 100% genbrugspapir **cyclus**

Hæftet indledes med en redegørelse om den nye håndhævelsesvejledning, om visse spørgsmål vedr. vandforsyningsloven og om ulovlig kabelafbrænding. Som forgængerne indeholder hæftet en oversigt over miljøstraffesager fra det forløbne år, og desuden er der et index, som dækker alle 7 hæfter. Der er også en bødestatistik for 1991 og til sidst en oversigt over straffesager efter loven om kemiske stoffer og produkter.

Pris kr. 85,- (inkl. 25% moms)

ISSN nr. 0107-2722

ISBN nr. 87-7810-084-4

Miljøministeriet **Miljøstyrelsen**

Strandgade 29 . 1401 København K . Tlf 32 66 01 00